

UDK 811.163.42'282.2(497.5 Metajna)

Izvorni znanstveni članak

Rukopis primljen 7. VI. 2004.

Prihvaćen za tisak 1. X. 2004.

Silvana Vranić

Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta sveučilišta u Rijeci

Trg Ivana Klobučarića 1, HR-51000 Rijeka

silvana.vranic@ri.htnet.hr

GLAGOLSKI OBLICI U GOVORU METAJNE NA OTOKU PAGU

U radu se na temelju terenskoga istraživanja utvrđuju spregovne vrste, analiziraju morfološke osobitosti glagolskih oblika i njihove morfonološke alternacije, uključujući i prozodijske, te se donose akcenatski tipovi glagola u mjesnome govoru Metajne na otoku Pagu.

1. Uvod

Govori se na otoku Pagu, prema istraživanjima značajki na fonološkoj razini koja sam nekontinuirano provodila od 1984. do 2001., klasificiraju u jugoistočni makrosustav i sjeverozapadni makrosustav.¹ U prvome se preklapaju čakavski ikavsko-ekavski sustav i štokavski ikavski sustav.² Drugi je makrosustav dijelom čakavskoga ikavsko-ekavskog dijalekta. Mjesni govor Metajne s mjesnim govorom Zubovića i govorom Kustića pripada drugomu mikrosustavu, a s govorom grada Paga i govorom Košljuna koji tvore prvi mikrosustav čini južni tip sjeverozapadnoga makrosustava paških govora. Intenzivnije se razlikov-

¹ Sintetički sam rezultate tih istraživanja, kao i podatke o dotadašnjim ispitivanjima govora na otoku Pagu usmjerenim na jezične činjenice fonološke razine, prikazala u raspravi *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu*. Zaključke o klasifikaciji govora paških naselja na temelju ispitanih osobitosti koristim i u ovome tekstu. V. Vranić (2002:124-127).

² O tretiranju tih govora u dosadašnjoj literaturi v. Vranić (2002:27, 30-37). Sanja Vulić napisala je najnoviju raspravu o narječnoj i dijalekatnoj pripadnosti govora Povoljane prema podacima u literaturi i u rukopisnome *Rječniku govora Povoljane na otoku Pagu* Ante Tičića. Ne osporavajući kontakt čakavskoga paškoga jugoistočnog supstrata sa štokavskim superstratom u tome govoru već od 16. ili 17. st., autorica ga uvrštava u čakavsko narječje zbog čakavske akcentuacije i u njegov južni ikavski dijalekt zbog dosljedne ikavske zamjene protojezičnoga i starojezičnoga jata. V. Vulić (2002:94-97).

nosti uočavaju u mjesnome govoru Novalje i govoru Stare Novalje, u govoru Luna i njegovih zaselaka kao sjevernomu tipu toga makrosustava, dok govor Kolana, govor Mandri i govor Šimuna predstavljaju interferentan tip jer objedinjuju jezične činjenice koje polariziraju oba spomenuta tipa.

1.1. Glagolski oblici

Glagolski su oblici u govoru Metajne podudarni s glagolskim oblicima tipičnim za čakavsko narječje u cjelini. Manje su brojni u odnosu na glagolske oblike novaljskoga mikrosustava, posebice govora Luna i njegovih zaselaka u kojima je imperfekt u starijih osoba još intenzivan,³ dok su u metajnarskome idiomu sačuvani samo relikti toga glagolskog oblika. Bez njih, dakle, morfološki sustav ovoga govora ima šest jednostavnih oblika: infinitiv, prezent, imperativ, glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni⁴ i glagolski prilog sadašnji,⁵ kao i šest složenih oblika: perfekt, pluskvamperfekt, futur prvi, futur drugi, kondicional sadašnji i kondicional prošli.

U ovaj su rad uključene uz gramatičke kategorije broja (jednina i množina), lica (prvo, drugo, treće za prezent, prvo i drugo za imperativ), vremena (sadašnje, prošla, buduća), djelomice načina (imperativ, kondicional), stanja (aktiv i pasiv) i vida⁶. Glagoli se s istim korijenom koji se javljaju i s različitim pre-

³ Danas već gotovo devedesetogodišnji Novaljci i Staronovaljci ne rabe taj glagolski oblik. V. i Houtzagers (1991:78). No, moji se obavjesnici (danas osamdesetogodišnjaci) sjećaju da su ga ranije u komunikaciji sa starijima koristili i ovjeravaju niz primjera koji su tada funkcionirali. U metajnarskome je govoru zabilježen lik *bijaše* za sva lica. Taj lik stoji uz infinitiv i govori o radnji koja se trebala »izvršiti u prošlosti, a nije«. M. Menac-Mihalić nazvala ga je *imperativom prošlim* (Menac-Mihalić 1989:102). Funkcionalan je u rečenicama poput: *Bijaše bit pàmetna, pa joj se tò nẽ bi dogođilo*.

⁴ U recentnijoj se literaturi koja tretira akcenatske tipove u kojemu idiomu glagolskim pridjevima pristupa različito: neki ih autori uključuju i u akcenatske tipove glagola, primjerice Houtzagers (1999), Kalsbeek (1998), a drugi u akcenatske tipove pridjeva jer imaju njihove akcenatske značajke unatoč hibridnosti i nepotpunoj sklonidbi glagolskih pridjeva radnih (Zubčić 2001: 50). Budući da je potonji pristup potvrdio funkcionalnost takva izdvajanja i pri analizi glagola govora Metajne, primijenit će se i u ovome tekstu. Jednako vrijedi za glagolske imenice, polazne oblike koje spomenuti strani slavisti uključuju u morfološki prikaz glagola, ali sve oblike donose u prikazu imenica. U okviru će ovoga istraživanja biti morfološki opisane pri obradi imenica. Ovdje se samo napominje da ta rijetka forma može nastati i od glagola svršenoga i nesvršenoga vida, uglavnom dodavanjem nastavka *-je* N jd. m. r. glagolskoga pridjeva trpnog na *-n-*: *kršćenje, čišćenje, oranje, srnjenje, kòpanje, pečenje, prnjenje, brúšenje*.

⁵ Glagolski prilog prošli nije živući oblik. Zabilježena je samo potvrda *rekūši* od glagola *reč*.

⁶ Indikativ se izriče svim glagolskim vremenima, a optativ glagolskim pridjevom radnim svršenih i nesvršenih glagola. Uporaba načina i njihova značenja predmetom su sintakse. Na kategoriju se stanja osvrćem samo pri analizi glagolskoga pridjeva trpnog i njegovih funkcija. Tvorba

fiksima ne promatraju kao zasebni glagoli: *gêdat /se/*: *nagêdat /se/*, *pogêdat /se/*, *zagêdat se* itd., premda neki prefigurirani mogu ulaziti u različite akcentatske tipove, primjerice *gnojīt*: *gnojīn*: *gnojī*, *ali zagnojīt*: *zagnōji* 3. l. jd.: *zagnojī*. Ako osnova pojedinoga glagola više ne funkcionira kao samostalan glagol, prefiguriranim se oblicima pristupa kao zasebnim glagolima, primjerice *dobīt*: *dōbījen*, *razbīt* /se/: *rāzbījen*, *ubīt* /se/: *ūbījen*, *zabīt* /se/: *zābījen*. Glagoli su s različitim sufiksima tretirani kao zasebni: *hītīt* /se/: *hītat* /se/, *zaburāvīt*: *zaburāvjāt*.

1.2. Spregovne vrste

Kao što je uobičajeno u recentnijoj literaturi,⁸ s obzirom na odnos infinitivne osnove i prezentske osnove, odnosno dočelnoga samoglasnika infinitivne osnove i početnoga samoglasnika prezentskoga nastavka, glagoli se u metajnarskome govoru mogu odrediti kao glagoli po spregovnim vrstama i glagoli koji se sprežu po izdvojenim pravilima.

Prvi se glagoli dijele u nekoliko spregovnih vrsta u kojima:

- I. infinitivna osnova završava, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-a-* (*čītat*: *čītan* 1. l. jd.)
- II. infinitivna osnova završava samoglasnikom *-a-*, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-e-*, s podrazredom glagola kojima dočeltnu osnove prethodi sufiks *-ov-* / *-ev-* (*čēšāt* /se/: *čēšen* 1. l. jd.; *kupōvāt*: *kupūjen* 1. l. jd., *obučēvat* /se/: *obučūjen* 1. l. jd.)
- III. infinitivna osnova završava samoglasnikom *-a-*, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-i-* (*bižāt*: *bižīn* 1. l. jd.)
- IV. infinitivna osnova završava, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-i-* (*razumīt*: *razumīn* 1. l. jd.)
- V. infinitivna osnova završava samoglasnikom *-u-*, dijelom sufiksa *-nu-*, a prezentska osnova samoglasnikom *-e-* (*sūsnet* /se/: *sūsnen* 1. l. jd.)

likova kojima se izriču svršeni i nesvršeni glagolski vidovi predmet su tvorbe glagola, primjerice, uz ostale tvorbene načine, imperfektivizacija: *dobīt*: *dobīvāt*, *indikāt*: *indikīvāt*, *kūpīt*: *kupōvat*, *mētnut*: *mecāt* / *mečāt*, *otvorīt* /se/: *otvārat* /se/, *potēgnūt* /se/: *potēzat*, *sēst*: *sidīt*, *vrā-
hīt* /se/: *vrāčāt* /se/, ili perfektivizacija, na kojoj se u daljnjemu tekstu zadržavam samo nabravanjem zabilježenih prefikasa.

⁷ Uz glagole koji mogu i ne moraju biti povratni povratna se zamjenica donosi u kosim zagradaama.

⁸ V. Houtzagers (1985, 1999), Houtzagers – Budovskaja (1996), Kalsbeek (1998).

- VI. a) infinitivna osnova završava ništičnim tvorbenim nastavkom, s dočeenim korijenskim samoglasnikom, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-e-*, na koji je prionuo suglasnik *-j-* (*pīt* : *pijēn* 1. l. jd.); b) iskonska infinitivna osnova završava suglasnicima *-b-*, *-d-*, *-t-*, *-s-*, *-z-*, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-e-* (**bod-ti* > *bōst* : *bo-dēn* 1. l. jd.); c) infinitivni je nastavak *-č-*, iskonska infinitivna osnova završava velarom *-k-* ili *-g-*, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-e-* (**pek-ti* > *pěč* /*se*/ : *pečēn* / *pecēn* 1. l. jd.).

1.3. Prefiksi u glagola

U metajnarskome su govoru zabilježeni sljedeći prefiksi:

do-: *dodāvāt*, *doglědat*, *dogovorīt* /*se*/, *dokūhat*, *dopejāt*, *doznāt* /*se*/

iz-: *izgūbīt* /*se*/, *iskopāt*, *izlīt*, *izmīrit*, *izmīslit*, *ispajāt*, *izvādit*

na-: *nagovorīt*, *nakrāst*, *nakūpit* ('*nākupiti*'), *napīt* /*se*/, *naplēst*, *navrāūt* /*se*/

nad-: *nadglědāt*, *nadigrāt*, *nadlājat*, *nadmūdrit*, *nadvīsīt*

o-: *obogātīt* /*se*/, *ogrāđīt* /*se*/, *okružīt* /*se*/, *oprāt* /*se*/, *ošūšīt* /*se*/, *otěrt* /*se*/, *otvorīt* /*se*/

ob- / *ub-*: *obāč*, *opkolīt*, *obnovīt* /*se*/, *obrīzat*, *opšīt*, *ubūč* /*se*/

od- / *ud-*: *othrānīt*, *odlīpīt* /*se*/, *odlīt*, *odmorīt se*, *odrīzat*, *odumrīt*, *odvėzāt*, *ukūnut*

po-: *pokādat*, *pokrāst*, *pokūpit*, *pokupōvat*, *pomēst*, *popīt*, *posidīt*, *povrāčat*

pod-: *podložit*, *potkopāt*, *potkovāt*, *podkūpit*, *podmėtnut*, *podmīrit*

pre-: *preglědat* /*se*/, *prekūvat* /*se*/, *preleūt*, *prelīt*, *prerāđīt*, *preskocīt*, *presēlīt*

pri-: *prikrīt*, *prigovorīt*, *primaknūt* /*se*/, *primūrīt* /*se*/, *pripitōmit*, *prišpārāt*, *pri-vūč*

pro-: *probōst*, *proglědat*, *promīslit*, *prorēč*, *protēgnūt* /*se*/, *prošūšīt* /*se*/, *provodīt* /*se*/

raz-: *razdvojīt* /*se*/, *rashītat*, *razjāđīt* /*se*/, *razleūt*, *razmotāt*, *rasplēst*, *razvīt*

s- / *sa-*: *sagnjīlīt*, *sagrīšīt*, *skūpit*, *složit*, *smlīt*

u- : *učīnt* / *učīnt* /*se*,⁹ *ugrīst*, *ukrāst*, *uplēst* /*se*/, *uškopīt* /*se*/, *uzēst*

⁹ Kada su za istraživanja zabilježeni i lik glagola koji je rezultat djelomična cakavizma u metajnarskome govoru i noviji lik *s/č/* u sastavu, donose se oba lika. Neki glagoli nisu zahvaćeni cakavizmom ni u starijih osoba. Uglavnom su to oni kasnije primljeni, primjerice *čītat* uz arhaičan glagol *šīt*.

z-: *skopàt*, *zgùbìt* /se/, *spěč* /se/, *zrihtàt* /se/, *strěst* /se/, *stūč*

za-: *zagovorìt*, *zagrìst*, *zakopàt* /se/, *zakùvat*, *zalěč* /se/, *zalìt* /se/, *zasěst*, *zatvo-
rìt* /se/

zi-: *zibàlit* /se/, *zibjùvat* /se/, *zibràt*, *zihùtat*, *zikàdat*, *zilokàt se*, *zipìt* /se/, *ziro-
vàt se*

Rjeđe su kombinacije dvaju prefikasa: *donalìt*, *isповìdàt* /se/, *nadodāvàt*, *nadogrādìt*, *podmaknùt*, *pozipjā̀t* /se/, *poduprìt* /se/, *pozatvā̀rat*, *predomìslit se*, *prepoznàt* /se/, *preprodàt*, *pridodàt*, *pripovìdàt*, *rasprodàt*, *zapovìdàt*, *zao-
stàt* itd.

2. Infinitiv

2.1. Osnova i nastavci

2.1.1. Infinitiv se tvori od infinitivne osnove i nastavaka *-t* ili *-č*.

2.1.1.1. Nastavak *-t* imaju infinitivne osnove koje završavaju samoglasnikom, primjerice *dobìt* od osnove *dobi-*, *govorìt* od osnove *govori-*, *kùpit* /se/ ('kùpiti') od osnove *kupi-*, *kùvat* /se/ od osnove *kuva-*, ili suglasnikom *-s* (nastalim od nekih šumnika ispred /t/): *ukrā̀st* od osnove *ukrad-*, *něst* od osnove *nes-*, *plěst* od osnove *plet-*, *grìst* /se/ od osnove *grìz*, pa i glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima, primjerice: *ìst*, *uzěst*. Svojevrsan su izuzetak među zabilježenim glagolima infinitivi *těrt* /se/,¹⁰ *ucìnt* / *učìnt* i *ucìnt se* / *učìnt*.¹¹

2.1.1.2. Nastavak *-č* nastao je od dočetnoga suglasnika osnove i nastavka *-t*, a imaju ga infinitivne osnove koje danas završavaju samoglasnikom: *lěč* od osnove *leg-*, *pěč* od osnove *pek-*, *rěč* od osnove *rek-*, pa tako i neki glagoli koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *dōč*, *mōč*.

2.1.2. Samoglasnik /a/ prethodi infinitivnome nastavku glagola I., II. i III. spregovne vrste, samoglasnik /i/ infinitivnome nastavku glagola IV. vrste, a samoglasnik /u/ infinitivnome nastavku glagola V. spregovne vrste. Infinitivni nastavak glagola VI. spregovne vrste je *-č* kada iskonska infinitivna osnova završava velarom, a kada završava nekim drugim suglasnikom, nastavak je *-t* i ta se osnova razjednačuje suglasnikom /s/.

¹⁰ U tome je glagolu riječ o diftonškoj realizaciji samoglasnoga /ɥ/.

¹¹ Tomu je glagolu infinitivni nastavak također *-t* jer je reduciran dočetni samoglasnik osnove (/i/).

2.2. Akcentuacija

2.2.1. Ako je infinitiv prefigiran, naglasak ostaje na istome mjestu kao i u neprefigiranu liku: *bàlit /se/, zibàlit /se/; bjüvat, zibjüvat; hütat /se/, zihütat; kîdat, zikîdat; lokät, zilokät /se/; mëst, pomëst; pît, zipît /se/; pjücat /se/, zipjücat /se/; rîgat, zirîgat /se/; rovät, zirovät /se/; sîjat, posîjat; smijät se, nas mijät se.*

2.2.2. Kratki silazni naglasak i dugi silazni naglasak stoje u jednosložnih infinitiva te na početnome i središnjemu slogu infinitivne osnove u višesložnih infinitiva, kojima je na dočetnome slogu osnove jedino kratkosilazni naglasak: *bit, bôst, cvâst, čüt, dät, grîst /se/, ispëč /se/, îst, krâst, lëč, mlît, mōč, nâč /se/, nêst, obâč, odät se* (‘udati se’), *odrît, pëč /se/, pît, pôč, pocât / počât / pocët / počët, pojîst /se/, pomōč /se/,¹² pomëst,¹³ pomûst, prät /se/, prestät, prevät /se/, prōč /se/, pronâč /se/, rëč, spät, stät, svûč /se/, tërt /se/, trëst /se/, ubît /se/, ubûč /se/, ucînt, ucînt se, ugrîst /se/, ukrâst, vëč /se/, vît /se/* (‘vidjeti’), *zvät /se/; bižät, dercät, deržät /se/, dobît, govorît, izabrät, izlâzit, izmîrit /se/, krokät* (‘izvlačiti mrežu potegaču na obalu pomoću kroka’), *kûpit /se/* (‘küpiti’), *kupōvat, kûvat /se/, leüt, ležät, lokät, mecät / mečät, mocît / močît /se/, mucät / mučät, müskat, nabrät, napejät /se/* (‘navesti’, ‘natjerati’), *naprâvit /se/, nas mijät /se/, nauçît / nauçît /se/, nosît, oderät /se/, odît, opârit se,¹⁴ otvorît /se/, oženît /se/, pišät, pjünut, plâkat, pocîmat / počîmat, pocînjat / počînjat, pokâjat se, pokrepät, posîjat, potëzat /se/, potkovät /se/,¹⁵ prâvit /se/, sičat se, šmînkat /se/, šporkät /se/, tâncat, târgat, târpît /se/, ubêdvat, uvätit, uzîmat, uzrîjat, vâdit /se/, vätat /se/, vërtat, vîdit /se/, vodît, zaglëdat /se/, zbîrat, zilokät /se/, zmärcit /se/, zaväršît, zmaknüt* (‘namaknuti’, ‘pokupiti’).

2.2.3. Prednaglasna je duljina ograničena na slog pred slogom s kratkim silaznim naglaskom (ä): *cüvät /se/, čühät /se/, hrânit /se/, indikivät, izgübît /se/, kûpît, nadâvät /se/, nadodâvät, oplivît, pîlît, pîtät /se/, pojävît se, potëgnüt /se/, pričät, prodâvät, râđît, raspîlît, razgovârät, snîmät /se/, sprëmît /se/, stëgnüt /se/, trâžît /se/, uživät, vrâüt /se/, vrîdît, zafâlit /se/, zamlâdît, zarâđît.*

¹² Kao povratni glagol ima značenje ‘udebljati se’.

¹³ Fonem /e/ fakultativno se može realizirati kao monofonški alofon [ē], pa tako i u infinitivu glagola s tim fonemom u sastavu: *mëst, nêst, plëst, premëstit, naplëst*, a fonem /o/ može se ostvariti kao alofon [ō]: *ubôst, dôč*. Za oba su fonema zabilježeni i rijetki slabo diftongizirani ostvaraji u starijih govornika. U nizu je slogova infinitivne osnove zatvorenih šumnikom ili skupinom šumnika dugi silazni naglasak rezultat duljenja tipična u ikavsko-ekavskome dijalektu. Primjere duljenja, pa i onih u infinitiva, v. Vranić (2002:55-57).

¹⁴ U glagola se poput toga može produljiti kratki akcent u otvorenu slogu bez promjene kvalitete samoglasnika: *opârit se, uvätit*.

¹⁵ S povratnom je zamjenicom uz preneseno značenje koje može imati i u standardnome jeziku i u značenju ‘steći imetak’.

Infinitiv glagola koji u 1. l. jd. prezenta ima lik *grên* nije zabilježen.

3. Prezent

Prezent se tvori od prezentske osnove i prezentskoga nastavka.¹⁶

Negacije se glagola po spregovnim vrstama tvore predmetanjem čestice *ne*, npr. *ne mōlin*, *ne ošûšimo*, *ne vajâ*. Drukčije se tvori negacija glagola *imât*: *nî-man*, *nîmaš*, *nîma*, *nîmamo*, *nîmate*, *nîmajû*, kao i dvaju glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *bît* i *sût*.¹⁷

3.1. Prezent glagola po spregovnim vrstama

3.1.1. Danas su u metajnarskome govoru negdašnjim tematskim glagolima svojstvena tri tipa prezentskih obličnih nastavaka:¹⁸

1. tip	2. tip	3. tip
• jednina:		
1. l. <i>-ên / -en</i>	<i>-ân / -an</i>	<i>-în / -in</i>
2. l. <i>-êš / -eš</i>	<i>-âš / -aš</i>	<i>-îš / -iš</i>
3. l. <i>-ê / -e</i>	<i>-â / -a</i>	<i>-î / -i</i>
• množina		
1. l. <i>-êmo / -emo</i>	<i>-âmo / -amo</i>	<i>-îmo / imo</i>
2. l. <i>-ête / -ete</i>	<i>-âte / -ate</i>	<i>-îte / -ite</i>
3. l. <i>-êju / -uju / -û / -u</i>	<i>-âju / -aju</i>	<i>-îju / -iju / -û / -u</i>

¹⁶ O razvoju prezenta od protojezičnoga razdoblja (od 6. do sredine 11. st.) do današnjih čakavskih oblika v. Lukežić (1999:197-203). Autorica uz ostalo raspravlja i o procesu priključivanja tematskoga samoglasnika obličnome nastavku 1. l. jd. kojemu su se oduprli glagoli *moć(i)*, *(h)tit(i)* / *(h)otit(i)* / *(h)tet(i)* / *(h)otet(i)* do starojezičnoga razdoblja (od 11. st. do konca 14. st.), a tada i glagol *moć(i)* preuzima dočetno *-m*, tj. *-n* u 1. l. jd. prezenta: *možem* > *morem* > *moren*, dok u pojedinim govorima i glagol 'htjeti' ima dočetno *-m* / *-n*, tj. u 1. l. jd. glasi *çon*. Takav prikaz razvoja dovodi do u kroatistici uobičajene podjele na prezentsku osnovu i nastavak, prema kojoj se prezentska osnova dobije odbaci li se oblični nastavak koji sadrži negdašnji tematski samoglasnik i oblični nastavak. Ta je podjela različita u odnosu na neke podjele u recentnim dijalektološkim radovima u kojima se kao nastavci nabrajaju, primjerice 2. l. jd. *-š*, 1. l. mn. *-mo* itd. (Menac-Mihalić 1989:82), a prezentska se osnova prema tumačenju u nekima od njih dobije odbacivanjem »nastavka *-n* od 1. l. jd., npr. 1. l. *kupûjen*, prez. osnova *kupûje*« (Kalsbeek 1998:183).

¹⁷ Ti se oblici donose uz ostale prezentske likove glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima.

¹⁸ Glagoli s nastavcima po izdvojenim pravilima prikazani su u dijelu teksta koji podrobnije opisuje takve glagole.

Znatno su češći dulji oblici 3. l. mn. prvog i trećeg¹⁹ tipa prezentskih obličnih nastavaka. I kada su zabilježeni dulji i kraći oblik istoga glagola, u ogledima je govora učestaliji dulji oblik.

3.1.1.1. Prvi tip, naglašen jedini ili početni nastavačni samoglasnik: *pecên / pečên, pletên, recên, smijên*,²⁰ *ubucên; cvatêš, pijêš, predêš, restêš; pijê, restê, rovê, zavezê; stucêmo, pletêmo; donesête, smijête, zovête; metêju / metû, muzû, pecêju / pecû, pijêju / pijû, recêju / rečêju, rovêju / rovû, smijêju / smijû, specêju*.

Prvi tip, naglašen samoglasnik osnove: *đignen, đòbijen, dògnen, nagànjen, nâgnen, pomâžen, trûjen, slâžen; đòbiješ, lãješ, pìšeš, plêščeš, pocîmjén, potêžeš, ščîpješ, vrãčeš; cûje / čûje, đigne, đîže, mãše, mǎrnje* ('prigovara'), *potêže, skãce, stêgne, šîje, více, dosêgne* ('dostaje'); *đèremo, pomâžemo, rižemo; mǎknete, pjûknete, trûjete; lãžuju, kupûju, mirûju, okrêneju / okrênu, ostǎržeju / ostǎržu, pocîmju, pomâžeju, pomîlju, presvucûju, ùbiju*.

3.1.1.2. Drugi tip, naglašen jedini ili početni nastavačni samoglasnik: *beštîmâš, cvitân, čapân, dercîn, tornân, vižitân, znân; čakulãš, kalãš, morãš, uždãš; durâ, kašjarâ, komedijâ, lampâ, popiřã, štramberâ* ('divlja'), *vajâ* ('valja'); *krepâmo, liberâmo, špijâmo, šumpreřâmo, znâmo; štimâte, uždãte, zakracunâte, znãte; cvitâju, fermâju, morâju, ofregâju, piturâju*.

Drugi tip, naglašen samoglasnik osnove: *cèkan, gèdan, ìman, nîman, prekûvan, sičan, šumpreřivan, vâtan; hîtaš, mînjaš, pãdaš, pîtaš, ščîpaš, zipjûcaš; cûva, hîta, ìgra, kòpa, mîša, naprãvja, pîva, plãča, pobadîva* ('poslušã'), *pocîma / poçîma*,²¹ *poznîva, pûřça, slîva, tânca, trîba / trèba, urîhta; cîca-*

¹⁹ Različito je to od podataka koje je H.P. Houtzagers o tome nastavku zabilježio u govoru Metajne, a podudarno s oblicima koje bilježi u govoru grada Paga. Usp. Houtzagers (1987: 82-84).

²⁰ U metajnarškome govoru osnovama glagola kojima oblični nastavak prezenta počinje samoglasnikom *-e-* pripadaju i one na koje je »nakon priključenja tematskoga samoglasnika *-e-* obličnim nastavcima prezenta prionuo suglasnik *-j-*, nastao od hijjatskoga polusuglasnika *-j-* fonologiziranoga u samoglasničkim sljedovima koje su u prezentu činili dočetni korijenski samoglasnik i tematski samoglasnik *-e-*« (Lukežić 1999:206), a koje se dijele na one s dočetnim korijenskim samoglasnikom i s ništičnim tvorbenim nastavkom (**ču-e-* > **ču-j-e-* > *čuj-*, **smě-e-* > *smě-j-e-* > *smij-*) i na one s dočetnim korijenskim suglasnikom i s tvorbenim nastavkom *-u-* / *-ě-* (*kup-u-e-* > **kup-u-j-e-* > *kupuj-*, **nad-ě-e-* > **nad-ě-j-e-* > *nadij-*) (Lukežić 1999:207). Zbog takva jezičnopovijesnoga razvoja u ovome se radu ne govori o tipu nastavaka *-jen*, *-ješ*, *-je*, *-jemo*, *-jete*, *-ju*, kao što je izdvajano u dijelu literature o čakavskim govorima (primjerice Hožjan 1993:115).

²¹ Glagol *poçîmat*, kao što je vidljivo iz primjera glagola s početnim samoglasnikom *-e-* u nastavku, ima u prezentu (i u imperativu i prilogu sadašnjemu) i drugi oblik s alternacijom korijenskoga suglasnika tipa *m* / *mj* (< *mlj*). Njime se klasificira i u drugu vrstu glagola prema podjeli primijenjenoj u ovome tekstu.

mo, hîtamo, kûvamo, ubêdvamo; kûpate, poznîvate, sakrîvate; nîmaju, kâraju ('svađaju'), *kòpaju, krepîvaju, kûvaju, pîtajju, plâčaju, pocîmajju / počîmajju, re-ženîvaju, sokrîvaju, vâtaju, zapovîdaju.*

3.1.1.3. Treći tip, naglašen jedini ili početni nastavačni samoglasnik: *serbîn, tarpîn, veselîn; lefîš, mârziš, razumîš, trepîš; biži, bolî, garmî, kosî, pogorî, serbî, škarbî; borîmo, ležîmo, želîmo, mârziimo; deržite, mârziite, smârdîte, tarpîte; bolîju, dercîju / dercîju, kofîju, lefîju / letû, ležîju / ležû, zelenîju / zelenû, zvonîju / zvonû.*

Treći tip, naglašen samoglasnik osnove: *čîstin / cîstin, čûtin* ('osjećam'), *dîlin, govòrin, mîrin, mòlin, pârтин, porêdin, posòlin* ('posuti solju, šećerom itd. '), *pròsin* ('moliti' i 'prostiti'), *sîlin, zakâsnin; govòriš, gûbiš, mîslîš, naprâviš, ocîstîš, opâriš, oslîpiš, potrošîš, razvesèliš; hlâdi, kûpi, nòsi, pokûpi, popûši, posq-di, pòstoji, prâvi, rûši, skûpi, spâsi, uvâti, vòli, vòzi, znâci; mûcimo / mûčimo, ošûsimo, pokûpimo, ròdimo, vòlimo; cîrite, mîslite, nòsite, pûštite, zaburâvite; dolâziju, govòriju, hîtiju, kâsniju, kûpiju, méstiju, mîsliju, naućiju, râdiju / râdu, poprâviju, trqžiju, uvâtiju / uvâtu, vîdiju, vòliju, zibâliju / zibâlu.*

3.1.2. Nastavci i spregovne vrste

Prvi je tip prezentskih nastavaka svojstven glagolima II., V., VI.a, b, c spregovne vrste, 2. tip glagolima I. spregovne vrste, a 3. tip glagolima III. i IV. spregovne vrste.

3.1.2.1. Prva spregovna vrsta

1. 1. jd.: *cèkan, gèdan, ìman, nîman, poznîvan, prekûvan, sìcan, šumprešivan, vrâcan; beštimân, cvitân, čapân, tornân, vižitân, znân*
2. 1. jd.: *darîvaš, hîtaš, mînjaš, pàdaš, pîtaš, rakamîvaš, šcîpaš, zazîvaš, zipjûcaš; čakulâš, durâš, kalâš, krepqš, lešqš, morqš, štimqš, użqš*
3. 1. jd.: *cûva, hîta, ìgra, kòpa, mîša, naprâvja, pîva, plâča, pobadîva* ('poslušâ'), *pocîma / počîma, poznîva, pûšča, slîva, tânca, trîba uz trèba, urîhta; durq, kalq, kašjarq, komedijq, lampq, popiŝq, ŝpijq, ŝtramberq* ('divlja'), *vajq* ('valja')
1. 1. mn.: *cîcamo, hîtamo, kûvamo, odvežîvamo, poûramo, pûcamo, ubêdvamo, zazîvamo; krepqmo, liberqmo, ŝpijqmo, šumprešqmo, znqmo*
2. 1. mn.: *kûpate, poznîvate, sakrîvate; ŝtimqte, użqte, zakracunqte, znqte*
3. 1. mn.: *kâraju* ('svađaju'), *kòpaju, krepîvaju, kûvaju, nîmajju, pîtajju, plâčaju,*

*počimaju / počimaju, reženfivaju, sokrivaju, vataju, zapovidaju; civi-
taju, fermaju, moraju, ofregaju, pituraju.*

3.1.2.2. Druga spregovna vrsta

1. 1. jd.: *cvokòčen, dògnen, kùjen, nagànjen, nàgnen, nameščùjen, pògnen, po-
mâžen, slâžen, trùjen, vèžen; smijèn, rovèn*
2. 1. jd.: *dògneš, kùješ, làješ, pîšeš, plêščeš, pocímjen, potéžeš, šćipješ, užgeš,
vràčeš; smijêš, rovêš*
3. 1. jd.: *blebêče, dògne, dîže, kùje, màše, mǎrnje ('prigovara'), potéže, rùje,
skâce, vîce, ždère; rovê*
1. 1. mn.: *dèremo, kùjemo, pomâžemo, presvučujemo / presvučujemo, rižemo,
ščipjemo, vèžemo; rovêmo*
2. 1. mn.: *kupùjete, pògnete, potkùjete, trùjete, šćipjete; smijête, zirovête*
3. 1. mn.: *dògneju, zakùju, kupùju, làžeju, mirùju, ostàržeju / ostàržu, pocímju,
pomâžeju, pomîlju, presvučuju / presvučuju, užgeju; rovêju / rovû,
smijêju / smijû.*

3.1.2.3. Treća spregovna vrsta

1. 1. jd.: *pòstojin; bižîn, dercîn, deržîn, ležîn, mucîn / mučîn, smîn, spîn*
2. 1. jd.: *pòstojiš; bižiš, blejš, derciš, deržiš, ležiš, muciš / mučiš, smiš, spiš*
3. 1. jd.: *pòstoji; biži, dercî, derži, leži, mucî / muči, smî, spi*
1. 1. mn.: *pòstojimo; bižîmo, dercîmo, deržîmo, ležîmo, mucîmo / mučîmo, smî-
mo, spîmo*
2. 1. mn.: *pòstojite; bižite, dercîte, deržite, ležite, mucîte / mučîte, smîte, spîte*
3. 1. mn.: *pòstojû; bižû / bižû, blejû, dercîju / derčîju, ležûju / ležû, mucîju / mu-
čîju, smîju / smû, spîju.*

3.1.2.4. Četvrta spregovna vrsta

1. 1. jd.: *čîstin / cîstin, čûtin ('osjećam'), đîlin, govòrin, mîrin, mòlin, pârtin, po-
rèdin, pròsin ('molim' i 'prosim'), sîlin, zakâsnin; ložîn, oštrîn, plovîn,
serbîn, tarpîn, veselîn*
2. 1. jd.: *govòriš, gûbiš, leiš, mîsliš, naprâviš, ocîstiš, opâriš, oslîpiš, potròšiš,
razvesèliš; mǎrziš, razumiš, sjajiš, soliš, trepiš, želiš*

3. 1. jd.: *hlâdi, kûpi, nôsi, pokûpi, popûši, posâdi, prâvi, rûši, skûpi, spâsi, uvâti, vòli, vòzi, znâçi; bolî, garmî, kosî, gorî, serbî, škærbî, zujî*
1. 1. mn.: *gûlimo, mûcimo / mûčimo, osvòjimo, ošûšimo, otrîbimo, pokûpimo, prošîrimo, ròdimo, vòlimo; borîmo, mærzîmo, værfîmo, želîmo*
2. 1. mn.: *çirite, çipite, mîslite, nôsite, pâlite, pûštite, sâdite, zaburàvite, zarûbite, zbûdite, žûrite; mærzîte, oštrîte, rumenîte, smærdîte, tærpîte*
3. 1. mn.: *çîpiju, dolâziju, govòriju, hîtiju, kâsniju, kûpiju, kûriju, mêstiju, mîsliju, mlâtiju, napûniju, naûciju, opròstu, râdiju / râdu, pomòdru, poprâviju, prepolòviju / prepolòvu, pružiju, pûšiju / pûšu, raspòriju, trâžiju, uvâtiju / uvâtu, vîdiju, vòliju, zadâviju, zibàliju / zibàlu; bolîju, kofîju, letîju / letû, lovû, ložîju / ložû, mærsû, plovîju / plovû, rumenîju / rumenû, sidû, topîju, zelenîju / zelenû, zvonîju / zvonû.*

3.1.2.5. Peta spregovna vrsta

1. 1. jd.: *dîgnen, klèknen, navîknen, okrénen, potégnen, prènen, rînen, umûknen*
2. 1. jd.: *mâkneš, namîgneš, okîneš, okréneš, pobîgneš, pogîneš, pûkneš, sîsneš, zamûkneš*
3. 1. jd.: *bûbne, dîgne, dosêgne* (‘dostaje’), *nîkne, podrîgne, pûkne, rasvâne, smærkne, stêgne, zavârne*
1. 1. mn.: *klèknemo, nâgnen, prènemo, pûhnemo, rastêgnemo, smærznemo, usçîpnemo*
2. 1. mn.: *klèknete, mâknete, pjûknete, prîgnete, prènete, pûhnete, sîsnete, zavîknete*
3. 1. mn.: *kîhneju, okîneju, okréneju / okrénu, pobîgneju, posâhnu, potêgneju, usîñeju / usîñnu, utârneju.*

3.1.2.6. Šesta spregovna vrsta

1. 1. jd.: a) *dòbijen, nâdijen, pròlijen*; b) *istresên, klâden, pletên, ubodên*; c) *lèžen, pomâžen; pecên / peçên, recên / reçên, ubucên / ubuçên*
2. 1. jd.: a) *dòbiješ, pròliješ, pòkriješ; pijêš*; b) *cvatêš, predêš, restêš*; c) *lêžeš; pecêš / peçên, pletêš*
3. 1. jd.: a) *çuje / çûje, ræzbije, šije; pijê*; b) *sède; nesê, restê, ugrizê, zavezê*; c) *lêže; tecê / teçê*
1. 1. mn.: a) *pròlijemo, ræzbijemo, zâbijemo*; b) *pâdemo, ukrâdemo; pletêmo, ubodêmo*; c) *lêžemo, vèržemo; stucêmo*

2. 1. mn.: a) *pòkrijete, pròlijete, ràzbijete*; b) *donesête, istucête, izvezête*; c) *lèžete, vèržete, vucête*
3. 1. mn.: a) *ùbiju; pijêju / pijû;* b) *klàdeju, kràdeju / kràdu, lèžu, pàdeju / pàdu; dosêžu, metêju / metû, muzû, pasû, pletû, povedû, povezû, predû, ras-cvatû, restû, ubodû, ugrizû;* c) *lèžeju, vèržeju / vèržu; pecêju / pecû, recêju / rečêju, specêju / spečêju, ubucêju / ubučêju / ubucû / ubučû.*

3.2. Present glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima

Većina glagola tvori 1. 1. jd. prezenta obličnim nastavkom *-en*.

3.2.1. Supletivne osnove

bit, nesvršeni prezent: *bùden, bùdeš, bùde, bùdemo, bùdete, bùdeju / bùdu*; naglašeni oblik svršenoga prezenta: *jesân, jesî, jê, jesmò, jestè, jesû*; nenaglašeni oblik svršenoga prezenta: *san, si, je, smo, ste, su*; zaniijekani prezent: *nîs / nisân, nisî, nî, nismò, nistè, nisû*

**id-* u prefiguriranih glagola: *dôč, dôjden, dôjdeš, dôjde, dôjdemo, dôjdete, dôjdeju / dôjdu; (i)zâč, (i)zâjden, (i)zâjdeš, (i)zâjde, (i)zâjdemo, (i)zâjdete, (i)zâjdeju / (i)zâjdu; nâč /se/, nâjden, nâjdeš, nâjde, nâjdemo, nâjdete, nâjdeju / nâjdu; snâč /se/, snâjden, snâjdeš, snâjde, snâjdemo, snâjdete, snâjdeju / snâjdu; obâč, obâjden, obâjdeš, obâjde, obâjdemo, obâjdete, obâjdeju / obâjdu; pôč, pôjden, pôjdeš, pôjde, pôjdemo, pôjdete, pôjdeju / pôjdu; prôč, prôjden, prôjdeš, prôjde, prôjdemo, prôjdete, prôjdeju / prôjdu; *grest, infinitiv i ostali oblici se ne rabe, grên, grêš, grê, grêmo, grête, grêju / grêdu.*

3.2.2. Prezentski nastavak za 1. 1. jd. *-u*

sît, naglašeni prezent: *ôču, ôčeš, ôče, ôčemo, ôčete, ôčeju*; nenaglašeni prezent: *ču, češ, če, čemo, čete, čuju*; zaniijekani prezent: *nêču, nêčeš, nêče, nêčemo, nêčete, nêčuju.*

3.2.3. Dvosložni infinitiv

dâvât /se/, dâjen, dâješ, dâje, dâjemo, dâjete, dâjeju / dâju; prodâvât /se/, podâvât, odâvât /se/, zadâvât

rastrît, rasièren, rasièreš, rasière, rasièremo, rasièrete, rasièreju / rasièru.

3.2.4. Jednosložni infinitiv (osnova završava suglasnikom *-s-* ili je nastavak *-č*)

îst, idên, idêš, idê, idêmo, idête, idêju / idû; naîst /se/, poiîst, preîst /se/

mòč, mòren, mòreš, mòremo, mòrete, mòreju / mòru uz oblike glagola koji ulazi u spregovnu vrstu: *mòžen, mòžeš, mòže, mòžemo, mòžete, mòžeju*; i samo oblike glagola koji ulaze u spregovne vrste: *pomòč; zamòč se* ('obogatiti se').

3.2.5. Jednosložni infinitiv (osnova završava samoglasnikom)

*brăt, bĕren, bĕreš, bĕre, bĕremo, bĕrete, bĕreju / bĕru, izabrăt, nabrăt, po-
brăt /se/, ubrăt*

*dăt /se/, dĀn, dĀš, dĀ, dĀmo, dĀte, dĀju / dĀdu; izdăt /se/, odăt /se/, prodăt /
se/, preprodăt, rasprodăt, zadăt*

*odrĭt, odĕren, odĕreš, odĕre, odĕremo, odĕrete, odĕreju / odĕru; podrĭt, ra-
zdrĭt*

zajĀt, zĀjmen, zĀjmeš, zĀjme, zĀjmemo, zĀjmete, zĀjmeju / zĀjmu

*nadĭt se, nĀdmen se, nĀdmeš se, nĀdme se, nĀdmemo se, nĀdmete se, nĀ-
dmeju se, nĀdmu se; podĭt se*

kjĀt /se/, kunĕn, kunĕš, kunĕmo, kunĕte, kunĕju; prokjĀt /se/, zakjĀt /se/

klăt /se/, kĕjen, kĕješ, kĕje, kĕjemo, kĕjete, kĕjeju / kĕju; zaklăt /se/, priklăt

mĭt, mĕjen, mĕješ, mĕje, mĕjemo, mĕjete, mĕjeju / mĕju; samĭt, premĭt

umrĭt, ũmren, ũmreš, ũmre, ũmremo, ũmrete, ũmreju / ũmru; zamrĭt

*napĕt /se/, nĀpnen, nĀpneš, nĀpne, nĀpnemo, nĀpnete, nĀpneju / nĀpnu; za-
pĕt, razapĕt /se/*

*nacĀt / nacĀt / nacĕt, nĀcmen / nĀcĉmen, nĀcmeš / nĀcĉmeš, nĀcme / nĀcĉme,
nĀcmemo / nĀcĉmemo, nĀcmete / nĀcĉmete, nĀcmeju / nĀcĉmeju / nĀcmu / nĀcĉmu;
pocĀt / pocĀt / pocĕt, pĕcmen / pĕcĉmen, pĕcmeš / pĕcĉmeš, pĕcme / pĕcĉme, pĕ-
cmemo / pĕcĉmemo, pĕcmete / pĕcĉmete, pĕcmeju / pĕcĉmeju / pĕcmu / pĕcĉmu*

*donĭt, donesĕn, donesĕš, donesĕ, donesĕmo, donesĕte, donesĕju; ponĭt, za-
nĭt /se/*

*prăt /se/, pĕren, pĕreš, pĕre, pĕremo, pĕrete, pĕreju / pĕru, naprăt /se/, oprăt
/se/, preprăt /se/, ziprăt /se/*

*uprĭt /se/, ũpren, ũpreš, ũpre, ũpremo, ũprete, ũpreju / ũpru; oduprĭt se, po-
duprĭt /se/*

slăt, šĀjen, šĀješ, šĀje, šĀjemo, šĀjete, šĀjeju / šĀju, poslăt

*srăt, sĕren, sĕreš, sĕre, sĕremo, sĕrete, sĕreju / sĕru; nasrăt /se/, posrăt /se/,
zisirăt /se/*

*prosĭt /se/, prĕspen, prĕspeš, prĕspe, prĕspemo, prĕspete, prĕspeju / prĕ-
spu; nasĭt, nĀspen, nĀspeš, nĀspe, nĀspemo, nĀspete, nĀspeju / nĀspu; rasĭt
/se/; zasĭt; usĭt, ũspen, ũspeš, ũspe, ũspemo, ũspete, ũspeju / ũspu*

stăt, stĀnen, stĀneš, stĀne, stĀnemo, stĀnete, stĀneju / stĀnu; nestăt; pristăt

stĀt, stojĭn, stojĭš, stojĭ, stojĭmo, stojĭte, stojĭju / stojĭ

tĕrt /se/, tĕren, tĕreš, tĕre, tĕremo, tĕrete, tĕreju / tĕru; otĕrt /se/, zatĕrt /se/

satrīt /se/, satèren, satère, satèremo, satèrete, satèreju
vīt /se/, vīdin, vīdiš, vīdi, vīdimo, vīdite, vīdiju
uzêst, ũzmen, ũzmeš, ũzme, ũzmemo, ũzmete, ũzmeju / ũzmu; preuzêst
zvàt /se/, zovên, zovêš, zovê, zovêmo, zovête, zovêju / zovû; dozvàt, nazvàt
/se/, prozvàt /se/, prevvàt /se/, zazvàt
žât, žânjen, žânješ, žânje, žânjemo, žânjete, žânjeju / žânju; požât
ožât, ôžmen, ôžmeš, ôžme, ôžmemo, ôžmete, ôžmeju / ôžmu
žīvīt, živên, živêš, živê, živêmo, živête, živêju / živû.

3.3. Morfonološke alternacije

3.3.1. Promjena suglasnika na dočetu osnovne zabilježena je u sljedećim odnosima: *k* alternira sa *č* (ili sa *c* koje je rezultat modificiranog cakavizma u ovome govoru): *plākāt : plāče / plāce* 3. l. jd., *skākāt : skāče / skāče* 3. l. jd., *vīkāt : vīce* 3. l. jd.; *g* sa *ž*: *lagāt : lāžeju* 3. l. mn., *ostargāt : ostāržeju / ostāržu* 3. l. mn., *pomāgāt /se/ : pomāžen* 1. l. jd., *slāgāt : slāžen* 1. l. jd.; *h* sa *š*: *māhat : māše* 3. l. jd.; *c* sa *č*: *mīcat /se/ : mīče* 3. l. jd.; *s* sa *š*: *pāsāt : pāše* 3. l. jd.; *z* sa *ž*: *līzāt /se/ : līže* 3. l. jd., *potēzat /se/ : potēžeš* 2. l. jd., *rīzat : rīžemo* 1. l. mn.; *d* sa *j*: *glodāt : glōjen* 1. l. jd.; *t* sa *č*: *blebētāt : blebēče* 3. l. jd., *cvokotāt : cvokōčen* 1. l. jd. Skupina *sk* izmijenjena je u *šč*: *plēskāt : plēščeš* 2. l. jd., *stīskāt /se/ : stīšče* 3. l. jd.

3.3.2. Infinitivne osnove koje završavaju usnenim suglasnicima alterniraju s prezentskim osnovama u kojima iza takva suglasnika dolazi */j/* kao rezultat prijelaza */l/*, nastalog nakon epenteze */l/*, u */j/*, i iza suglasnika */g/*: *ščīpāt : ščīpješ* 2. l. jd., *kāpat : kāpje* 3. l. jd., *počīmat / počīmāt : počīmjen / počīmjen* 1. l. jd., *zobāt : zōbje* 3. l. jd., *užīgat : užīgješ* 2. l. jd.

3.3.3. Infinitivna osnova s *-ova-* / *-eva-* alternira s prezentskom osnovom sa sufiksom *-uj-*: *mirovāt : mirūje* 3. l. jd., *obučēvat /se/ : obučūjen / obučūjen* 1. l. jd.

3.3.4. Gubi se dočetak nerelacijskoga morfema *-nu-* u glagola V. spregovne vrste: *dīgnut /se/ : dīgnen* 1. l. jd., *okrēnūt /se/ : okrēnen* 1. l. jd., *pūknut : pūknen* 1. l. jd.

3.3.5. U podvrsti glagola VI. spregovne vrste prezentska osnova završava samoglasnikom na koji je prionuo suglasnik *-j-*, a prezentski nastavak počinje samoglasnikom *-e-*, *pīt : pijên* 1. l. jd.

3.3.6. Zadržan je ishodišni dočetni suglasnik osnovne u prezenta u odnosu na nastavak *-t* iza suglasnika *-s-* (nastalog od nekih šumnika ispred */t/*) u infiniti-

vu: *plêst* : *pletên* 1. l. jd., *prêst* : *predên* 1. l. jd.

Alternacije koje zahvaćaju prozodiju donose se u točki o akcentuaciji.

3.4. Akcentuacija

3.4.1. Svi su prezentski likovi pojedinačnih glagola, izuzev naglašenoga svršenog prezenta glagola *bît* (i zanijekanih likova), bilo da je riječ o naglašenu samoglasniku osnove ili nastavka, jednako naglašeni.

3.4.2. Present može imati naglasak na istome slogu osnove kao i infinitiv u svim spregovnim vrstama. Prevladava kratki silazni akcent: *dîgnut* /se/ : *dîgnen* 1. l. jd., *dôbit* : *dôbijen* 1. l. jd., *hîtat* /se/ : *hîtaš* 1. l. jd., *mûrit* /se/ : *mûrin* 1. l. jd., *nagânjat* /se/ : *nagânjen* 1. l. jd., *pîvat* : *pîva* 3. l. jd., *porêdit* : *porêdin*, 1. l. jd., *pôstojat* : *pôstoji* 3. l. jd. Kratki je silazni naglasak na istome slogu infinitivne i prezentske osnove u dijelu glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *môč* : *môren* 1. l. jd., *stât* : *stânen* 1. l. jd., *têrt* /se/ : *têren* 1. l. jd., *žât* : *žânjen* 1. l. jd.

3.4.3. Zbog duljenja kratkoga silaznog naglasaka immanentnih ikavsko-ekavskomu čakavskom dijalektu, kao što su duljenja u slogu zatvorenu šumnikom ili u otvorenu slogu, u dijelu je primjera dugi silazni naglasak: *gêdat* /se/ : *gêdan* 1. l. jd., *mîslit* : *mîslite* 2. l. mn., *mêstit* /se/ : *mêstiju* 3. l. mn., *ocîstit* /se/ : *ocîstiš* 2. l. jd., *trîbat* : *trîba* 3. l. jd. uz *trêbat* : *trêba* 3. l. jd.

3.4.4. Naglašeni se kratki samoglasnik infinitivne osnove u slogu zatvorenu sonantom ili šumnikom u prezentskoj osnovi produljio: *poçîmat* / *poçîmat* : *poçîmjen* / *poçîmjen* 1. l. jd., *kâpat* : *kâpje* 3. l. jd., *užîgat* : *užîgješ* 2. l. jd.

3.4.5. U glagola je s negdašnjom osnovom **id*- naglasak zabilježen na samoglasniku sloga nastalog od osnove i prefiksa u oba glagolska oblika: *nâč* /se/ : *nâjden* 1. l. jd., *pôč* : *pôjdeš* 2. l. jd.

3.4.6. Silina se s dočetnoga samoglasnika infinitivne osnove regresivno pomiče na prednaglasni slog u prezenta pojedinih glagola svih spregovnih vrsta osim u glagola III. i VI. spregovne vrste, a iznimno i u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *derât* : *dêremo* 1. l. mn., *derât se* : *dêren se* 1. l. jd., *imât* : *îman* 1. l. jd., *poznîvât* /se/ : *poznîvan* 1. l. jd., *slâgât* : *slâžen* 1. l. jd., *dîlit* /se/ : *dîlin* 1. l. jd., *govorît* : *govôrîn* 1. l. jd., *stêgnût* /se/ : *stêgne* 3. l. jd., *maknût* /se/ : *mâknete* 2. l. mn.; *dāvât* /se/ : *dâjen* 1. l. jd. Rjeđa je regresivno pomaknuta silina na prefiksu bez obzira na njegovu dužinu: *dôgnât* : *dôgnen* 1. l. jd, *nâgnât* : *nâgnen* 1. l. jd., *pôgnât* : *pôgnen* 1. l. jd., *proflît* /se/ : *prôlijen* 1. l. jd., *zâlît* : *zâlijen* 1. l. jd., *napît* /se/ : *nâpijen* 1. l. jd., *nasmijât se* : *nâsmijen* 1. l. jd., *razvît* /se/ : *râzvije* 3. l. jd., *udrît* /se/ : *ûdrijen* 1. l. jd., pa i u glagola koji se spre-

žu po izdvojenim pravilima: *nadùt se* : *nâdmen se* 1. l. jd., *prosùt /se/* : *prôspen* 1. l. jd., u kojih je dugi naglasak rezultat čakavskoga duljenja u slogu zatvorenu šumnikom.

3.4.7. Pomak siline na prednaglasnu duljinu, kao što potvrđuju neki od nabrajenih primjera, i, rjeđe, ograničenje duljine na slog pred slogom s kratkim silabemom rezultirali su neutralizacijom prednaglasnih duljina u oblicima prezenta: *süzît* : *suzû* / *suzÿju* 3. l. mn. ‘*süziti*’, *svîtîit /se/* : *svitlîn* 1. l. jd.

3.4.8. U dijelu je glagola IV. spregovne vrste nastalih prefiksacijom kojima je u prezentu polaznih oblika *â* na samoglasniku nastavka regresivno pomaknuta silina u prezentskim osnovama: *brojît /se/* : *brojîn* 1. l. jd., ali *pobrojît* : *pobròjin* 1. l. jd., *drobît /se/* : *drobîn* 1. l. jd., ali *udrobît* : *udròbin* 1. l. jd., *gojît /se/* : *gojîn* 1. l. jd., ali *odgojît* : *odgòjin* 1. l. jd., *gnojît /se/* : *gnojî* 3. l. jd., ali *zagnojît se* : *zagnòji* 3. l. jd., *gorît* : *gorîn* 1. l. jd., ali *pogorît* : *pogòrin* 1. l. jd., *leît* : *lefîn* 1. l. jd., ali *razleît /se/* : *razlètin* 1. l. jd. itd.

3.4.9. Naglasak je u infinitivu na dočetu osnovne kratak ili u jednosložnih infinitiva i dug, a u prezentu na jedinome ili početnome slogu nastavka uvijek dug u svih spregovnih vrsta izuzev u V. spregovnoj vrsti, koje prezentski nastavak nikada nije naglašen: *beštîmât* : *beštîmâš* 2. l. jd., *rovât* : *rovêmo* 1. l. mn., *dercât* : *dercîn* 1. l. jd., *razumît* : *razumîš* 2. l. jd., *plêst* : *pletên* 1. l. jd., *prêst* : *predêš* 2. l. jd., *rêst* : *restêš* 2. l. jd. Jednako je zabilježeno u nekih glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *îst* : *idên* 1. l. jd., *kjât /se/* : *kunên* 1. l. jd., *zvât* : *zovên* 1. l. jd.

4. Glagolski prilog

4.1. Osnova i nastavci

U metajnarskome je govoru funkcionalan jedan glagolski prilog koji se tvori od neizmijenjene osnovne lika 3. l. mn. prezenta, dakle neujednačene prema ostalim licima prezenta, te nastavcima s formantom -č.

4.1.1. U glagola I. spregovne vrste funkcionalan je nastavak -ajuč: *beštîmâjuč*, *čîcajuč*, *čekajuč*, *čûvajuč*, *dobîvajuč*, *gêdajuč*, *hîtajuč*, *kòpajuč*, *kûpajuč*, *kûvajuč*, *mîšajuč*, *plâčajuč*, *sîčajuč*.

4.1.2. U glagola II. spregovne vrste nastavak je -uč, iznimno -ajuč: *derûč*, *lâžuč*, *okrîčajuč*, *plâčuč*, *pîšuč*, *pomâžuč*, *potêžuč*, *sidûč*, *slâžuč*, *smijûč*, *trûjuč*, *vîčuč*, *vrâčajuč*.

4.1.3. U glagola III. spregovne vrste nastavci su -uč i -eč: *bižûč*, *derčûč*, *deržûč*, *ležûč*, *mučêč*.

- 4.1.4. U glagola IV. spregovne vrste nastavci su *-uč* i *-eč*: *letûč*, *rùšeč*, *tarpêč*, *trepûč*.
- 4.1.5. U glagola VI. spregovne vrste nastavak je *-uč*: *cvatûč*, *pekûč*, *pijûč*, *pletûč*, *predûč*, *restûč*, *šijuč*, *tekûč*.
- 4.1.6. U glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima nastavci su *-eč* i *-uč*: *perûč*, *spêč*, *stojêč*, *žànjuč*.
- 4.1.7. Za glagole V. spregovne vrste nije potvrđen glagolski prilog.

4.2. Akcentuacija

Naglasak može stajati na osnovi ili na nastavku glagolskoga priloga. Naglasak na osnovi podudaran je s naglaskom prezenta istoga glagola, a na nastavku je, kao što potvrđuju nabrojani primjeri, uvijek dug.

5. Glagolski pridjev radni

5.1. Osnova i nastavci

Taj se glagolski pridjev tvori od infinitivne osnove, osim u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima s infinitivnim dočetakom *-č* i u još nekih glagola, i sufiksa *-l-*, izuzev u jd. m. r., te nastavaka za rod i broj. Oni su: u N jd. m. r. *-ø* kada osnova završava samoglasnikom ili suglasnik ispada, *-a* kada osnova završava suglasnikom, u N jd. ž. r. *-a*, u N jd. s. r. *-o*, u N mn. m. r. *-i*, u N mn. ž. i s. r. *-e* (*Kolèna su popûcale. Crîva su se usmærdîle. Vêsla su pûkle.*).

5.1.1. Većina glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima ima neizmijenjenu infinitivnu osnovu u glagolskome pridjevu: *bît* : *bî*, *bîla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *nadût se* : *nâdu se*, *nâdula se* (*-lo*, *-li*, *-le*), *kjât /se/* : *kjâ*, *kjâla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *klât /se/* : *klâ*, *klâla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *mîit* : *mîi*, *mîila* (*-lo*, *-li*, *-le*), *napêt* : *nâpe*, *nâpela* (*-lo*, *-li*, *-le*), *pocât / počât / počêt* : *pòca / pòča / pòče*, *pòcala / pòčala / pòčela* (*-lo*, *-li*, *-le*), *sît* : *sîi*, *sîila* itd.

5.1.2. Glagoli s dočetakom *-č* koji se sprežu po izdvojenim pravilima imaju posebne glagolske pridjeve.

5.1.2.1. Glagoli tvoreni od **id-* glagolske pridjeve tvore formantom *-š-*: *dôč* : *dôša*, *dôšla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *(i)zâč* : *(i)zâša*, *(i)zâšla*, *nâč /se/*: *nâša*, *nâšla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *obâč* : *obâša*, *obâšla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *pôč* : *pôša*, *pôšla* (*-lo*, *-li*, *-le*) / *šâ*, *šlâ* (*-lo*, *-li*, *-le*), *prôč* : *prôša*, *prôšla* (*-lo*, *-li*, *-le*), *snâč /se/*: *snâša*, *snâšla* (*-lo*, *-li*, *-le*).

5.1.2.2. Glagol s jednosložnom osnovom *môč* ima glagolski pridjev s isho-

dišnom osnovom *mog-*: *mōga, mōgla* (-lo, -li, -le).

5.1.3. Glagol *vīt* /se/ ima glagolski pridjev s osnovom *vid-*: *vīdi, vīdila* (-lo, -li, -le).

5.1.4. Glagol s jednosložnom osnovom *īst* ima glagolski pridjev *ī, īla* (-lo, -li, -le).

5.1.5. Glagolu *uzēst* glagolski je pridjev *ūze, ūzela* (-lo, -li, -le).

5.1.6. U glagolu *odrīt* osnova je glagolskoga pridjeva *odr-*: *ōdra, ōdārļa* (-lo, -li, -le), u glagolu *uprīt* osnova je *upr-*: *ūpra, ūpārļa*, u glagolu *umrīt* osnova je *umr-*: *ūmra, ūmārļa* (-lo, -li, -le), u glagolu *satrīt* /se/ osnova je *satr-*: *sātra, sātārļa* (-lo, -li, -le), u glagolu *rastrīt* osnova je *rastr-*: *rāstra, rāstārļa* (-lo, -li, -le).

5.1.7. Glagoli *stāt* i *stāt* ('stajati', 'stanovati') imaju jednak lik jd. m. r. glagolskoga pridjeva radnog: *stā*, ali različito naglašene likove jd. ž. r.: u prvoga je glagola lik *stāla* (-lo, -li, -le), a u drugoga *stāla* (-lo, -li, -le).

5.2. Morfonološke alternacije

5.2.1. Nerelacijski se morfem *-nu-* u glagola V. spregovne vrste gubi: *dīgnut* /se/: *dīga, dīgla* (-lo, -li, -le), *pūknut*: *pūka, pūkla* (-lo, -li, -le).

5.2.2. Dočetni se suglasnik polazne osnove *-d-* ili *-t-* prije sufiksa i nastava glagolskoga pridjeva radnog gubi: *bōst* (< *bod-ti*): *bō, bōla* (-lo, -li, -le), *krāst* (< *krad-ti*): *krā, krāla* (-lo, -li, -le), *pāst* (< *pad-ti*): *pā, pāla* (-lo, -li, -le), *mēst* (< *met-ti*): *mē, mēla* (-lo, -li, -le), *plēst* (< *plet-ti*): *plē, plēla* (-lo, -li, -le), *prēst* (< *pred-ti*): *prē, prēla* (-lo, -li, -le).

5.2.3. Ishodišni se dočetni suglasnik osnove zadržava u svim likovima pridjeva radnoga u onih glagola koji u infinitivu imaju nastavak *-č*: *dosēč* (< *do-seg-ti*): *dosēga, dosēgla* (-lo, -li, -le), *tūč* (< *tuk-ti*): *tūka, tūkla* (-lo, -li, -le), *lēč* (< *leg-ti*): *lēga, lēgla* (-lo, -li, -le), *pēč* /se/ (< *pek-ti*): *pēka, pēkla* (-lo, -li, -le), *rēč* (< *rek-ti*): *rēka, rēkla* (-lo, -li, -le), *sīč* (< *sēk-ti*): *sīka, sīkla* (-lo, -li, -le), *tēč* (< *tek-ti*): *tēka, tēkla* (-lo, -li, -le), *vēřč* /se/ (< *vrg-ti*): *vērga, vērgla* (-lo, -li, -le).

5.2.4. Sonant /r/ u N jd. m. r. glagolskoga pridjeva radnog alternira sa silabičnom diftonškom sekvencijom /ər/ ili /er/ u infinitivnoj osnovi i u ostalim likovima glagolskoga pridjeva radnog u primjeru *tērt* /se/: *trā, tērļa* (-lo, -li, -le). U dijelu je glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima takva alternacija uspostavljena između infinitivne osnove i osnove N jd. m. r. glagolskoga pridjeva radnog, s jedne strane, i ostalih oblika glagolskoga pridjeva radnog, s druge

strane, primjerice u tipu glagola *odrīt /se/ : òdra, òdərļa (-lo, -li, -le)*.

Prozodijske se alternacije donose pod točkom o akcentuaciji.

5.3. Akcentuacija

5.3.1. U svim je spregovnim vrstama u dijelu primjera jednak naglasak na istome slogu osnove ili prefiksa u likovima svih triju rodova i obaju brojeva: *čīta, čītala (-lo, -li, -le), pūca, pūcala (-lo, -li, -le); dārova, dārovala (-lo, -li, -le), plāka, plākala (-lo, -li, -le), pošija, pošijala (-lo, -li, -le), ūžga, ūžgala (-lo, -li, -le); lēža, lēžala (-lo, -li, -le), mūca, mūcala (-lo, -li, -le); opārit, opārila (-lo, -li, -le), smēsti, smēstila (-lo, -li, -le), srāmi, srāmila; nīka, nīkla (-lo, -li, -le), okīnu, okīnula (-lo, -li, -le), ustīnu, ustīnula (-lo, -li, -le), zamūka, zamūkla (-lo, -li, -le); nādi, nādila (-lo, -li, -le), prōli, prōlila (-lo, -li, -le), zābi, zābila (-lo, -li, -le), vūka, vūkla (-lo, -li, -le); u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: obāša, obāšla (-lo, -li, -le), rāstra, rāstərļa (-lo, -li, -le), òdra, òdərļa (-lo, -li, -le), ūmra, ūmərļa (-lo, -li, -le), zāpe, zāpela (-lo, -li, -le), ôpra, ôprala (-lo, -li, -le), ūpra, ūpərļa (-lo, -li, -le), pōca / pōča, pōcala / pōčala (-lo, -li, -le), prōsu, prōsula (-lo, -li, -le), sātira, sātərļa (-lo, -li, -le), ūze, ūzela (-lo, -li, -le), zāzva, zāzvala (-lo, -li, -le), òža, òžala (-lo, -li, -le).*

5.3.2. Dočetak *-a* nakon osnove koja završava suglasnikom nikada nije naglašen.

5.3.3. Naglasak koji se ostvaruje na istome slogu infinitivne osnove i pridjeva radnoga glagola po spregovnim vrstama ostaje neizmijenjen, izuzev kada je uvjetovan čakavskim duljenjima u zatvorenu slogu, odnosno izostankom takve pozicije (v. točku 5.3.4.), primjerice: *fālīt : fāli, fālila (-lo, -li, -le), najēžīt se : najēži, najēžila (-lo, -li, -le), prūžīt : prūži, prūžila (-lo, -li, -le), sītīt se : sīti, sītīla (-lo, -li, -le), smēstīt /se/ : smēsti, smēstila (-lo, -li, -le).*

5.3.4. Najveći se dio alternacija odnosi na duljenja naglašenoga sloga u glagolskome pridjevu radnome ili u infinitivu. Takva su duljenja naglašenoga sloga u N jd. m. r. obvezatno na dočetnome samoglasniku: *durāt : durā, ali durāla (-lo, -li, -le), gātāt : gatā, ali gātāla (-lo, -li, -le), pošpījāt : pošpījā, ali pošpījāla (-lo, -li, -le), pūhāt : puhā, ali pūhāla (-lo, -li, -le), razbīt /se/ : razbī, ali razbīla (-lo, -li, -le), vərīt /se/ : vərī, ali vərīla (-lo, -li, -le); duljenja u svim oblicima glagolskoga pridjeva radnog: srāt : srā, srāla (-lo, -li, -le), ili u N jd. m. r. dok je u N preostalih likova pomaknut naglasak s oksitoneze: pīt : pī, pīla (-lo, -li, -le), češće u glagola koji se sprežu po izdvojenim vrstama: dāt : dā, dāla (-lo, -li, -le), prāt /se/ : prā, prāla (-lo, -li, -le), zvāt /se/ : zvā, zvāla (-lo, -li, -le); duljenja uvjetovana zatvorenim čakavskim slogom u osnovama svih obli-*

ka glagolskoga pridjeva radnog izuzev u N jd. m. r. u odnosu na kratki naglasak u jednosložnih infinitiva: *pěč* /se/ : *pěka, pěkla* (-lo, -li, -le); *sěč* : *sěka, sěkla* (-lo, -li, -le); kratki je naglasak u osnovi N jd. m. r. glagolskoga pridjeva radnog u odnosu na dugi, ponekad uvjetovan duljenjem u zatvorenu čakavskome slogu, u osnovi infinitiva: *istrěst* : *istrěsa, istrěsla* (-lo, -li, -le), *pomûst* : *pomûza, pomûzla* (-lo, -li, -le), *ugrîst* : *ugrîza, ugrîzla* (-lo, -li, -le); kratki je naglasak u osnovi svih oblika glagolskoga pridjeva radnoga, izuzev N jd. m. r. kojemu je naglašeni dočetak obvezatno dug, u odnosu na dugi, uvjetovan duljenjem u zatvorenu čakavskome slogu, u osnovi infinitiva: *pověst* : *pově, pověla* (-lo, -li, -le), *ubôst* : *ubô, ubôla* (-lo, -li, -le).

5.3.5. Alternacije su uvjetovane i: regresivnim prijenosom siline s dočetnoga samoglasnika infinitivne osnove u svim oblicima glagolskoga pridjeva radnog: *darovăt* : *dărova, dărovala* (-lo, -li, -le), *derăt* /se/ : *děra, děrala* (-lo, -li, -le), *dercăt* : *děrcă, děrcăla* (-lo, -li, -le), *deržăt* /se/ : *děržă, děržăla* (-lo, -li, -le), *ležăt* : *lěža, lěžala* (-lo, -li, -le), *mucăt* : *mûca, mûcala* (-lo, -li, -le) / *mučăt* : *mûča, mûčala* (-lo, -li, -le), *smijăt se* : *smîja, smîjala* (-lo, -li, -le); regresivnim prijenosom siline na prefiksadni morfem glagolskoga pridjeva radnog u svim oblicima dijela glagola VI. spregovne vrste: *dobît* : *dôbi, dôbila* (-lo, -li, -le), *doněst* : *dôni, dônila* (-lo, -li, -le), *nadît* : *nădi, nădila* (-lo, -li, -le), *prôlit* /se/ : *prôli, prôlila* (-lo, -li, -le), *rascvâst* : *răscva, răscvala* (-lo, -li, -le), *zabît* /se/ : *zăbi, zăbila* (-lo, -li, -le); iznimno u glagolu II. vrste *užgăt* /se/ : *ûžga, ûžgala* (-lo, -li, -le), ali i nekih glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *pobrăt* /se/ : *pôbra, pôbrala* (-lo, -li, -le), *prodăt* /se/ : *prôda, prôdala* (-lo, -li, -le). Rijetko se, ako glagol ime više prefikasa, silina pomiče na prvi: *preprodăt* : *prěproda, prěprodala* (-lo, -li, -le).

5.3.6. Neutralizira se prednaglasna duljina u N jd. m. r. glagolskoga pridjeva radnog s obvezatno dugim naglaskom na dočetnome samoglasniku zbog ograničenja duljine na slog pred slogom s kratkim naglaskom: *sprēmăt* /se/ : *spre-mâ, sprēmăla* (-lo, -li, -le), *slăgăt* : *slagâ, slăgăla* (-lo, -li, -le), *razgovărăt* : *razgovarâ, razgovărăla* (-lo, -li, -le), *pūhăt* : *puhâ, pūhăla* (-lo, -li, -le).

6. Glagolski pridjev trpni

6.1. Osnova i nastavci

Taj glagolski pridjev²² imaju uglavnom glagoli svršenoga vida. Tvori se od

²² Glagolski pridjev trpni ima u rečenici atributivnu funkciju: *Dôni mu je poplěteni opânci* i sudjeluje u konstrukcijama pasivnoga glagolskog stanja: *Kûče su popiturâne. Grôzje je zajăčeno. Dvî su mu kûče ugrăjene.*

infinitivne osnove kojoj se dodaju sufiksi *-n-*, *-jen-*, *-ven-*, *-t-*, *-et-* ili prezentske kojoj se dodaje sufiks *-en-* te nastavci u N jednine: *-ø* za muški rod, *-a* za ženski rod, *-o* za srednji rod, i nastavci u N množine: *-i* za muški rod, *-e* za ženski rod, *-a* za srednji rod. Ima pridjevske paradigme: tri roda, dva broja i kategoriju padeža te kategoriju određenosti i neodređenosti.²³ Za treću spregovnu vrstu zabilježen je samo iznimno glagolski pridjev trpni sa sufiksom *-an-*.

6.1.1. Glagolski pridjev od infinitivne osnove i sufiksa *-n-* tvore glagoli I. spregovne vrste: *sacūvāt /se/ : sacūvan, sacūvana, čapāt /se/ : čapān, čapāna, dogēdat : dogēdan, dogēdana, dočēkat /se/ : dočēkan, dočēkana, fermāt /se/ : fermān, fermāna, kalāt /se/ : kalān, kalāna, krepāt : krēpan, krēpana, liberāt /se/ : liberān, liberāna, nahītat : nahītan, nahītano, ofregāt : ofregān, ofregāna, popišāt /se/ : pōpišan, pōpišana, popiturāt /se/ : popiturān, popiturāna, prekōpāt : prekōpan, prekōpana, prekūvat /se/ : prekūvan, prekūvana, pročitāt : pročitān, pročitāna, promīšāt : promīšan, promīšana, sūrāt : sūran, sūrana, naštimāt : naštimān, naštimāna, šumprešāt : šumprešān, šumprešāna; II. spregovne vrste: *nagnāt : nāgnan, nāgnana, naslāgāt : naslāgan, naslāgana, nasmijāt /se/ : nāsmijan, nāsmijana, naspāt se : nāspan, nāspana, otrovāt /se/ : òtrovan, òtrovana, poorāt : pōorana, pōorano, potkovāt /se/ : pōtkovan, pōtkovano, zakovāt : zākovan, zākovana, zikāpat : zikāpan, zikāpana; III. spregovne vrste: *zaderžāt /se/ : zāderžan, zāderžana; i neki glagoli koji se sprežu po izdvojenim vrstama: pobrāt : pōbrano N jd. s. r., dāt : dāna, dāno N jd. s. r., rasprodāt : rāsprodan, rāsprodana, zadāt : zādano N jd. s. r., posrāt /se/ : pōsran, pōsrana, otkāt : ôtkan, ôtkana, prezvāt /se/ : prēzvan, prēzvana.***

6.1.2. Glagolski pridjev od prezentske osnove i sufiksa *-en-* tvore glagoli II. spregovne vrste: *oderāt /se/ : odēren, odērena; IV. spregovne vrste: istovārīt : istovāren, istovārena, pogorīt : pogōren, pogōrena, stvorīt /se/ : stvōren, stvōrena, trāžīt : trāžen, trāžena, zaskocīt / zaskočīt : zaskōcen / zaskōčen, zaskōcena / zaskōčena; VI. spregovne vrste: isprēst : isprēden, isprēdena, nabōst /se/ : nabōden, nabōdena, pomēst : pomēten, pomētena, splēst /se/ : splēten, splētena, zavēst : zavēzen, zavēzena; glagoli koji se sprežu po izdvojenim pravilima: rastrīt : rastēren, rastērena, nāist /se/ : naidēn, naidēna, ubrāt : ubēren, ubērena, nabrāt : nabēren, nabērena, odrīt : odēren, odērena, razdrīt : razdēren, razdērena, zaklāt /se/ : zakōjen, zakōjena, samlīt : samējen, samējena, oprāt /se/ : opēren, opērena, poslāt : pošājēn, pošājēna, otērt /se/ : otēren, otērena, satrīt /se/ : satēren, satērena, ožāt : ôžmen, ôžmena, a među njima i oni s alternan-*

²³ U ovome se radu donose N neodređenih likova jd. m. i ž. r., izuzev kada je drukčije označeno, premda je čest određeni oblik N jd. m. r. Od glagola *zapovīdāt* ovjeren je samo određeni lik *zapovīdani*.

tom polazne osnove: glagoli II. spregovne vrste: *napīšāt* : *napīšen*, *napīšena*, *odrīžat* : *odrīžen*, *odrīžena*, *porīžat* /se/ : *porīžen*, *porīženo*, *zavēžāt* /se/ : *zavēžen*, *zavēžena*; III. spregovne vrste: *hītit* /se/ : *hīčen*, *hīčena*; IV. spregovne vrste: *kosīt* : *kōšen*, *kōšena*, *kūpīt* : *kūpjen*, *kūpjena*, *naprāvīt* /se/ : *naprāvjen*, *naprāvjena*, *nosīt* /se/ : *nōšen*, *nōšena*, *očīstīt* /se/ : *očīščen*, *očīščena*, *ostāvīt* /se/ : *ostāvjen*, *ostāvjena*, *plāūt* : *plāčen*, *plāčena*, *podīlīt* /se/ : *podījen*, *podījena*, *posāđīt* : *posājen*, *posājena*, *premēstīt* /se/ : *premēščen*, *premēščena*, *pūstīt* /se/ : *pūščen*, *pūščena*, *sprēmīt* /se/ : *sprēmjen*, *sprēmjena*, *stārpīt se* : *stārpjen*, *stārpjena*, *umīslīt* /se/ : *umīšjen*, *umīšjena*, *usmārdīt se* : *usmārjen*, *usmārjena*, *uvātīt* /se/ : *uvāčen*, *uvāčena*, *zaburāvīt* : *zaburāvjen*, *zaburāvjena*, *zgūbīt* /se/ : *zgūbjen*, *zgūbjena*, *zāsṛāmīt se* : *zāsṛāmjen*, *zāsṛāmjena*; V. spregovne vrste: *đīgnūt* /se/ : *đīgnjen*, *đīgnjena*, *māknūt* /se/ : *māknjen*, *māknjena*, *okrēnūt* /se/ : *okrēnjen*, *okrēnjena*, *stēgnūt* /se/ : *stēgnjen*, *stēgnjena*, *stīsnūt* /se/ : *stīšnjen*, *stīšnjena*; VI. spregovne vrste: *pomūst* : *pomūžen*, *pomūžena*, *spēč* /se/ : *spēčen*, *spēčena* / *spēcjen*, *spēcena*, *stūč* : *sūčen*, *sūčena* / *stūcjen*, *stūcena*, *presvūč* /se/ : *presvūčjen*, *presvūčena* / *presvūcjen*, *presvūcena*; glagoli koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *donīt* : *donēšen*, *donēšena*.

6.1.3. Glagolski pridjev od infinitivne osnove i sufiksa *-jen-* ili *-ven-* tvore glagoli VI. spregovne vrste: *dobīt* : *dobijēn*, *dobijēna*, *nadīt* : *nadivēn*, *nadivēna*, *sokrīt* /se/ : *sokrivēn*, *sokrivēna*, *ubīt* /se/ : *ubijēn*, *ubijēna*, *ušt* : *ušivēn*, *ušivēna*.

6.1.4. Glagolski pridjev od infinitivne osnove i sufiksa *-t-* tvore glagoli VI. spregovne vrste: *napīt* /se/ : *nāpit*, *nāpita*, *zavīt* : *zāvit*, *zāvita*; dio glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima, a među njima rijetki i bez dočetnoga samoglasnika infinitivne osnove i sa sufiksom *-t-* ili *-et-*: *načēt* : *nācet*, *nāceta* / *nāčēt*, *nāčeta*, *nadūt se* : *nādut*, *nāduta*, *napēt* /se/ : *nāpet*, *nāpeta*, *nasūt* : *nāsut*, *nāsuta*, *razapēt* /se/ : *rāzapet*, *rāzapeta*, *poduprīt* /se/ : *pōdupərt*, *pōdupərta*, *nasūt* : *nāsut*, *nāsuta*, *preuzēt* : *prēuzet*, *prēuzeta*, *prokjāt* : *prōkjet*, *prōkjeta*, *požāt*²⁴: *pōžeto* N jd. s. r.; iznimno u glagola II. vrste *užgāt* : *ūžget*, *ūžgeta*.

6.2. Morfonološke alternacije

6.2.1. U infinitivnoj je osnovi otpao dočetni samoglasnik prije sufikasa *-en-*, ponekad i *-t-* ili *-et-*.

6.2.2. Zadržan je ishodišni dočetni suglasnik osnove u svim likovima glagolskoga pridjeva trpnog u odnosu na nastavak *-t* iza suglasnika *-s-* (nastalog

²⁴ U potonjim je dvama infinitivima riječ o čakavskoj mijeni prednjega nazala /e/ u /a/ iza određenih palatala.

od nekih šumnika ispred /t/) u infinitivu: *plēst* : *uplèten*, *uplètena*, *prēst* : *uprèden*, *uprèdena*.

6.2.3. Dočetni je suglasnik infinitivne osnove glagola II., IV., V. i dijela glagola VI. vrste podvrgnut mijenama palatalizacije, jotacije te jednačenja po mjestu tvorbe (-k- > -č-, -g- > -ž-, -h- > -š-, -s- > -š-, -z- > -ž-, -t- > -č-, -d- > -j-, -n- > -nj-, -l- > -j- i iza v, p, b, m, a s > š ispred č, nj, j < ĥ): *presvūč* /se/ : *presvūčen*, *presvūčena* / *presvūc* : *presvūcen*, *presvūčena*, *spěč* /se/ : *spěčen*, *spěčena* / *spěcen*, *spěčena*, *stūč* : *stūčen*, *stūčena* / *stūcen*, *stūčena*; *polěč* : *polěžen*, *polěžena*; *kosīt* : *kōšen*, *kōšena*, *napīšāt* : *napīšen*, *napīšena*, *nosīt* : *nōšen*, *nōšena*, *napūhāt* /se/ : *napūšen*, *napūšena*; *porīzat* /se/ : *porīžen*, *porīženo*, *pomūst* : *pomūžen*, *pomūžena*, *zavězāt* /se/ : *zavěžen*, *zavěžena*; *hītat* /se/ : *hīčen*, *hīčena*, *plāīt* : *plāčen*, *plāčena*, *uvātīt* /se/ : *uvāččen*, *uvāččena*, *očīstīt* /se/ : *očīšččen*, *očīšččena*, *premēstīt* /se/ : *premēšččen*, *premēšččena*, *pūsīt* : *pūšččen*, *pūšččena*, *smēstīt* /se/ : *smēšččen*, *smēšččena*; *rodīt* /se/ : *rōjen*, *rōjena*, *usmārđīt se* : *usmārđen*, *usmārđena*; *đīgnūt* /se/ : *đīgnjen*, *đīgnjena*, *maknūt* /se/ : *māknjen*, *māknjena*, *okrēnūt* /se/ : *okrēnjen*, *okrēnjena*, *stēgnūt* /se/ : *stēgnjen*, *stēgnjena*; *podīlīt* /se/ : *podījen*, *podījena*; *naprāvīt* /se/ : *naprāvjen*, *naprāvjena*, *zaburāvīt* : *zaburāvjen*, *zaburāvjena*, *kūpīt* : *kūpjen*, *kūpjena*, *stārpīt se* : *stārpjen*, *stārpjena*, *zgūbīt* /se/ : *zgūbjen*, *zgūbjena*, *prīmīt* : *prīmjen*, *prīmjena*, *sūsīt* /se/ : *sūšnjen*, *sūšnjena*, *izmīsīt* : *izmīšjen*, *izmīšjena*.

Prozodijske se alternacije donose pod točkom o akcentuaciji.

6.3. Akcentuacija

6.3.1. Nominativi su svih likova svih triju rodova i obaju brojeva uglavnom jednako naglašeni na istome slogu osnove ili sufiksa, izuzev u finalnome slogu u nekih glagola VI. spregovne vrste kojima je N jd. m. r. naglašen dugim silaznim naglaskom, a ostali N kratkim silaznim naglaskom na samoglasniku sufiksa: *naprāvīt* /se/ : *naprāvjen*, *naprāvjena*, *poslāt* : *pošājen*, *pošājena*; *čapāt* : *čapān*, *čapāna*, *fermāt* /se/ : *fermān*, *fermāna*, ali *dobīt* : *dobijēn*, *dobijēna*, *nadīt* : *nadivēn*, *nadivēna*, *prolīt* /se/ : *prolivēn*, *prolivēna*, *ušīt* : *ušivēn*, *ušivēna*; *prevēst* : *prevezēn*, *prevezēna*, *ubōst* /se/ : *ubodēn*, *ubodēna*; *peč* /se/ : *pecēn*, *pecēna*.

6.3.2. U odnosu na infinitivni naglasak, naglasak glagolskoga pridjeva trpnog u dijelu glagola stoji na istome slogu osnove: *pročītāt* : *pročītan*, *pročītana*, *sūrāt* : *sūran*, *sūrana*, *vračāt* /se/ : *vračān*, *vračāna*.

6.3.3. Najveći se dio alternacija odnosi na duljenja naglašenoga sloga u glagolskome pridjevu trpnom, uglavnom uvjetovana zatvorenim čakavskim slogom

u svim oblicima: *naprāvīt /se/ : naprāvjen, naprāvjena, ziburāvīt : ziburāvjen, ziburāvjena*, ali: *kalāt /se/ : kalān, kalāna, čapāt : čapān, čapāna, fermāt /se/ : fermān, fermāna*. Duljenja su zabilježena samo u N jd. m. r. na samoglasniku sufiksa, dok je u ostalim oblicima naglasak kratak (v. točku 6.3.1.) ili dug kada je rezultat regresivna pomaka s oksitoneze: *dāt : dān, dāna, zvāt /se/ : zvān, zvāna*.

6.3.4. Kratki je naglasak u osnovi glagolskoga pridjeva trpnog u odnosu na dugi, ponekad uvjetovan duljenjem u zatvorenu čakavskome slogu, u osnovi infinitiva: *donēst : donēšen, donēšena, istrēst : istrēšen, istrēšena, nabōst /se/ : nabōden, nabōdena, pogrīst : pogrīžen, pogrīžena, pomēst : pomēten, pomētena, pomūst : pomūžen, pomūžena*.

6.3.5. Alternacije su uvjetovane i: regresivnim prijenosom siline s dočetnoga samoglasnika infinitivne osnove na prethodni slog u svim oblicima glagolskoga pridjeva trpnog: *kosīt : kōšen, kōšena, krepāt : krēpan, krēpana, maknūt /se/ : māknen, māknjena, poderāt /se/ : podēren, podērena, prekopāt : prekōpan, prekōpana*; pa i u nekih glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *rastrīt : rastēren, rastērena*; regresivnim prijenosom siline na prefiksalni morfem glagolskoga pridjeva radnog u svim oblicima dijela glagola: *nagnāt : nāgnan, nāgnana, nasmijāt /se/ : nāsmijan, nāsmijana, naspāt se : nāspan, nāspana, otrovāt /se/ : òtrovan, òtrovana, poorāt : pōorana, pōorano N jd. s. r., popišāt /se/ : pōpišan, pōpišana, potkovāt /se/ : pōtkovan, pōtkovana, prezvāt /se/ : prēzvan, prēzvana, prīgnūt se : prīgnjen, prīgnjena, zaderžāt /se/ : zāderžan, zāderžana, zakovāt : zākovan, zākovana*.

6.3.6. Rijetko se silina pomiče na prvi prefiks kada glagol ime više prefiksa: *preprodāt : prēprodan, prēprodana*.

6.3.7. U nekih je glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima zabilježen progresivan pomak na samoglasnik sufiksa glagolskoga pridjeva trpnog: *naīst /se/ : naidēn, naidēna*.

6.3.8. Dugi se silazni akcent ostvaruje na prednaglasnoj duljini u svim oblicima glagolskoga pridjeva trpnog pri regresivnu pomaku siline: *kūpīt : kūpjen, kūpjena, ocūvāt : ocūvan, ocūvana, napūhāt /se/ : napūšen, napūšena, napūīt : napūčen, napūčena, poslāgāt : poslāgan, poslāgana, sprēmīt /se/ : sprēmjen, sprēmjena, zgūbīt /se/ : zgūbjen, zgūbjena*.

6.3.9. Prednaglasna se duljina neutralizira u svim oblicima glagolskoga pridjeva trpnog s dugim naglaskom na samoglasniku sufiksa zbog ograničenja duljine na slog pred slogom silabem kojega je kratak u glagolu *raščārāt se : raščārān, raščārāno*.

7. Imperativ

7.1. Osnova i nastavci

Zapovjedni se način u metajnarskome govoru tvori od prezentske osnove i nastavaka za imperativ. Jednostavni su oblici 2. l. jd. te 1. i 2. l. mn. Oblici su 3. l. jd. i 3. l. mn. složeni od čestice *neka* i prezenta glagola.

Nastavci su za imperativ ovisni o spregovnoj vrsti.

7.1.1. U prvoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. $-\emptyset$, 1. l. mn. $-mo$, 2. l. mn. $-te$:²⁵ *beštīmāt* : *beštīmāj*, *čēkat* : *čēkaj*, *cūhāt* : *cūhaj* / *čūhāt* : *čūhaj*,²⁶ *cūvāt* : *cūvaj* / *čūvāt* : *čūvaj*, *čapāt* / *se* : *čapāj*, *čakulāt* : *čakulāj*, *fermāt* / *se* : *fermāj*, *hītat* / *se* : *hītaj*, *igrāt se* : *igrāj*, *komedijāt* : *komedijāj*, *kopāt* : *kōpaj*, *krepat* : *krepat*, *liberāt* / *se* : *liberāj*, *mīnjāt* / *se* : *mīnjaj*, *mīšāt* : *mīšaj*, *ofregāt* : *ofregāj*, *pīvat* : *pīvaj*, *pītāt* / *se* : *pītaj*, *piturāt* / *se* : *piturāj*, *plāčāt* : *plāčaj*, *počimat* : *počimaj*, *pogēdat* / *se* : *pogēdaj* uz nepravilan lik *pogēj*, *popišāt* / *se* : *popišāj*, *prekūvat* / *se* : *prekūvaj*, *pūščāt* : *pūščaj*, *rībāt* : *rībaj*, *sīčat se* : *sīčaj*, *špijāt* : *špijāj*, *tornāt* / *se* : *tornāj*, *ulīvāt* : *ulīvaj*, *vižītāt* : *vižītāj*, *zakracunāt* : *zakracunāj*, *znāt* : *znāj*.

7.1.2. U drugoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. $-ī$ / $-i$ / $-\emptyset$,²⁷ za 1. l. mn. $-īmo$ / $-imo$ / $-\emptysetmo$, za 2. l. mn. $-īte$ / $-ite$ / $-\emptysette$: *lagāt* : *laži*, *nagānjat* / *se* : *nagānji*, *ostārgāt* : *ostārgī*, *pomāgāt* : *pomāgī*, *rīzat* : *rīzi*, *smijāt se* : *smijī se*, *zavēzāt* / *se* : *zavēzī*; *kupovāt* : *kupūj*, *mirovāt* : *mirūj*, *otrovāt* / *se* : *otrūj*. *pomilovāt* : *pomīluj*, *presvucēvat* / *se* : *presvucūj*.

7.1.3. U trećoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. $-ī$ / $-i$ / $-\emptyset$ (u nekih glagola alternirajući oblični nastavak), za 1. l. mn. $-īmo$ / $-imo$ / $-\emptysetmo$, za 2. l. mn. $-īte$ / $-ite$ / $-\emptysette$: *bižāt* : *ne bižī* / *bīži* / *bīž*, *bojāt se* : *bojī se* / *bōj se*, *dercāt* : *dercī*, *deržāt*

²⁵ Glagoli I. spregovne vrste s prezentskim nastavcima koji počinju samoglasnikom $-a-$ jezičnopovijesno gledajući imaju oblične nastavke imperativa kojima nije svojstven inicijalni samoglasnik jer su podrijetlom osnove strukturane »od korijena i tvorbenoga nastavka $-a-$, koje je s prezentskim obličnim nastavcima povezivao tematski samoglasnik $-e-$, a u imperativu im se dodavao oblični nastavak $-i-$ « (usp. Lukežić 1999:207). U ovdje je zanimljivim oblicima imperativa »dočetni samoglasnik osnove tvorio samoglasnički slijed s $-i$ (jedinim ili početnim) samoglasnikom obličnoga nastavka koji se kao drugi član samoglasničkoga slijeda ostvarivao kao polusuglasnik $-j-$ i potom fonologizirao kao suglasnik $-j-$. Novonastali je suglasnik prionuo osnovi, a oblični su nastavci imperativa ostali bez početnoga samoglasnika« (usp. Lukežić 1999:208). Stoga se zbog dvojaka razvoja prezenta i imperativa ovdje ne govori o obličnim nastavcima $-āj-$ / $-aj-$, kao što bi proizlazilo iz tumačenja tvorbe imperativa, već o obličnim nastavcima bez početnoga samoglasnika, primjerice: $*pit-a-i > *pit-a-j > pitaj-\emptyset$. Oblični je nastavak bez početnoga samoglasnika razvijen u još nekim spregovnim vrstama zbog istog razloga.

²⁶ Za glagol VI. spregovne vrste: *čūt* / *čūt* nije zabilježen očekivani imperativ, već je u uporabi jedino imperativ glagola *čūhāt* : *čūhaj* / *cūhāt* : *cūhaj*.

²⁷ V. bilješku 25.

/se/ : *derži / dërž, ležat : leži, mučat / mucat : muči / mucì / mūči / mūci / mūč / mūc, podīlit /se/ : podīli.*

7.1.4. U četvrtoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. -ì / -i, za 1. l. jd. -ìmo / -imo, za 2. l. jd. -ìte / -ite : *boīit : boīi, borīt se : borī, čīstīt /se/ : čīstī / cīstīt : cīstī, dīlīt /se/ : dīli, govorīt : govorī, kosīt : kosī, leīt : lei, māržīt : māržī, okoīt /se/ : okoī, pogorīt : pogorī, poserbīt /se/ : poserbī, razumīt : razumī, sidīt : sidī, smardīt : smardī, škərbīt se : škərbī, tərṗīt : tərṗī, treṗīt : treṗī, veselīt se : veselī se, zeleīt se : zelenī se, zvonīt : zvonī, želīt : želī.*

7.1.5. U petoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. -ì / -i / -ø,²⁸ za 1. l. mn. -ìmo / -imo / -ømo, za 2. l. mn. -ìte / -ite / -øte : *dīgnūt /se/ : dīgnu, maknūt /se/ : maknī / maknū, okrēnūt /se/ : okrēnī, ṗjūknūt /se/ : ṗjūknī, pobīgnūt : pobīgnī, potēgnūt /se/ : potēgnū, prītēgnūt : prītēgnū, prīgnūt se : prīgnū, ṗūknūt : ṗūknī, rastēgnūt /se/ : rastēgnū, sūsnūt /se/ : sūsnī, usūnūt : usūnī, zdahnūt : zdahnū.*

7.1.6. U šestoj spregovnoj vrsti za 2. l. jd. -ì / -i / -ø²⁹, *nadīt : nadī, napīt /se/ : napī, ubīt /se/ : ubī, ulīt : ulī, zašīt : zaši; cvāst : cvaī, donēst : donesī, mēst : meī, mūst : mūzī, plēst : pleī, prēst : predī, rēst : restī, sēst : sēdi, stūč : stūci; lēč : lēzi, obūč /se/ : obūci, peč /se/ : peci, pomōč : pomozi, rēč : reci.*

7.1.7. U glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima za 2. l. jd. -ì / -i / -ø³⁰, za 1. l. mn. -ìmo / -imo / -ømo, za 2. l. mn. -ìte / -ite / -øte : *dōč : dōjdī, imperativ infinitiva odīt : òdi / ne odī kao supletivan lik prezenta grēn, oprāt /se/ : operī, stāt : stāni, zvāt /se/ : zovī; bīt : būdi, dāvāt /se/ : dāji, rastrīt : rasterī, brāt : berī, odrīt /se/ : oderī, nadūt se : nādmi se, kjāt /se/ : kūnī, klāt /se/ : kojī, samlīt : samejī, umrīt : ūmri, napēt : nāpnī, pocāt / počāt / počēt, pōcmī / pōčmī, donūt : donesī, uprīt : uprī, slāt : šāji, srāt : serī, prosūt /se/ : prōspī, otērt /se/ : oterī, satrīt /se/ : saterī, vīt /se/ : vīdi, uzēst : uzmi, zvāt /se/ : zovī, žāt : žānji, ožāt : ōžmi, žīvīt : žīvi, īst : ī,³¹ dāt : dāj,³² ali prodāt /se/ : prodāj, stāt : stōj, zaseban imperativ *nemōj*³³.*

²⁸ U dijelu je glagola V. spregovne vrste ostala neokrnjena osnova s nerelacijskim morfeomom -*nu-* na koju se dodaje ovaj tip nastavka. Ponekad on funkcionira usporedno s nastavkom -*i*.

²⁹ U ovim se imperativnim oblicima dočetnome samoglasniku osnove pridružio -*i* (jedini ili početni) samoglasnik obličnoga nastavka i postao dijelom osnove, te se nakon kontrakcije razvio dugi samoglasnik, a oblični su nastavci bez početnoga samoglasnika.

³⁰ V. bilješku 25

³¹ Taj glagol ima osnovu *i-* od jata u imperativu bez protetskog *i-* > *j-*, a alternantnu osnovu *id-* (< *ed-* < *éd-*) u prezentu.

³² U tome je liku razvijena alternantna osnova s jotiranim dočetnim korijenskim suglasnikom i s obličnim nastavcima atematskih glagola. Usp. Lukežić (1999:213).

³³ Tim se posebnim imperativom i infinitivom izriče tip zabrane: *Nemōj ga nūš pīāt! Nemōjte ih vodīt na Ručicu!*

7.2. Morfonološke alternacije

7.2.1. Suglasnik se na dočetu osnovne mijenja: *k* alternira sa *č* (ili sa *c* koje je rezultat modificirana cakavizma u ovome govoru): *plàkat* : *plàči* / *plàci*, *skā-kāt* : *skācì* / *skāčì*, *vīkāt* : *vīcì* / *vīčì*; *k* sa *c*: *obūč* /*se/* : *obūcì*, *pěč* /*se/* : *pecì*, *rěč* : *recì*, *stūč* : *stūcì*; *g* sa *ž*: *lagāt* : *laži*, *ostārgāt* : *ostārži*, *pomāgāt* : *pomāži*, *rīzat* : *rīži*, *slāgāt* : *slāži*; *g* sa *z*: *lěč* : *lězi*, *pomōč* : *pomozì*; *h* sa *š*: *māhat* : *māši*; *c* sa *č*: *mīcat* : *mīči*; *s* sa *š*: *pīsāt* : *pīši*; *z* sa *ž*: *līzāt* /*se/* : *līži*, *potēzat* /*se/* : *potēži*, *rīzat* : *rīži*, *zavēzāt* /*se/* : *zavēži*; *d* sa *j*: *glodāt* : *glōji*; *t* sa *č*: *blebētāt* : *blebēčì*, *cvokotāt* : *cvokočì*. Skupina *sk* izmijenjena je u *šč*: *plēškāt* : *plēščì*, *stīškāt* /*se/* : *stīščì*.

7.2.2. Infinitivne osnove koje završavaju usnenim suglasnicima alterniraju s osnovama u imperativa u kojih iza takva suglasnika dolazi /j/ kao rezultat prijelaza /Í/, nastalog nakon epenteze /l/, u /j/, i iza suglasnika /g/: *ščīpāt* : *ščīpjì*, *zobāt* : *zōbjì*, *počīmat* / *počīmat* : *počīmji* / *počīmji*, *užīgat* : *užīgji*.

7.2.3. Infinitivna osnova s *-ova-* / *-eva-* alternira s osnovom sa *-uj-* u imperativa: *obučēvat* /*se/* : *obučūj*, *mirovāt* : *mirūj*, *kupōvat* : *kupūj*, *pomilovāt* : *po-mīluj*, *presvucēvat* /*se/* : *presvucūj*, *otrovāt* /*se/* : *otrūj*.

7.2.4. U dijelu imperativa osnova završava samoglasnikom na koji je priorno suglasnik *-j-*: *pīturāt* : *pīturāj*, *pīvat* : *pīvaj*.

7.2.5. Zadržan je ishodišni dočetni suglasnik osnovne u imperativu u odnosu na nastavak *-t* iza suglasnika *-s-* (nastalog od nekih šumnika ispred *-t*) u infinitivu: *donēst* : *donesì*, *mēst* : *meì*, *mūst* : *mūzì*, *plēst* : *pleì*, *prēst* : *predì*, *sēst* : *sēdi*.

7.2.6. Dočetak nerelacijskoga morfema *-nu-* u dijelu glagola V. spregovne vrste otpada ili može i otpasti: *okrēnūt* : *okrēnì*, *pobīgnut* : *pobīgnì*, *pūknut* : *pūknì*; *maknūt* /*se/* : *maknì* / *maknù*.

Alternacije koje zahvaćaju prozodiju donose se u točki o akcentuaciji.

7.3. Akcentuacija

7.3.1. Jednako su naglašeni svi imperativni likovi pojedinačnih glagola, bilo da je riječ o naglašenu samoglasniku osnovne ili nastavka.

7.3.2. Imperativ može imati naglasak na istome slogu osnovne kao i infinitiv u svim spregovnim vrstama, pa i u nekih glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima. Prevladava kratki silazni naglasak, a dugi silazni je uglavnom rezultat duljenja kratkoga silaznog naglasaka imanentnih ikavsko-ekavskomu čakavskomu dijalektu, kao što su duljenja u slogu zatvorenu šumnikom ili u otvorenu slogu: *cīstīt* /*se/* : *cīstì*, *dīgnūt* /*se/* : *dīgnì*, *hītāt* /*se/* : *hītì*, *izmīrit* : *izmīrì*, *lěč* :

lèzi, mîslit : mîsli, pìvat : pìvaj, pjùknut /se/ : pjùkni, pogêdat /se/ : pogêdaj, porèdit : porèdi, prekùvat /se/ : prekùvaj, premêstit /se/ : premêsti, rîzat : rîži, stàt : stàni, žàt : žànji.

7.3.3. Naglašeni je samoglasnik imperativne osnove kratak u odnosu na produljeni samoglasnik u infinitivnoj osnovi u slogu zatvorenu šumnikom u primjeru *sêst : sèdi*.

7.3.4. Silina se s dočetnoga samoglasnika infinitivne osnove regresivno pomiče na prednaglasni dugi slog: u I. spregovnoj vrsti: *cûvât : cûvaj / čûvât : čûvaj, čûhât : čûhaj / cûhât : cûhaj, mînjât /se/ : mînjaj, mîšât : mîšaj, pîtât : pîtaj, plâčât : plâčaj, pûščât : pûščaj, ulîvât : ulîvaj*, a iznimno i na prednaglasnu kračinu, kada je dugi naglasak rezultat duljenja u zatvorenu čakavskome slogu: *igrât se : îgraj*.

7.3.5. U nekih je imperativa III. spregovne vrste i glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima naglasak na osnovi i na nastavku, na kojemu je uvjetovan uporabom negacijske čestice: *bižât : biži / biž / ne biži, ođit : ođi / ne ođi* ili nekom drugom razlikom u značenju, primjerice izričitičijom zapovijedi: *mučât / mucât : muč / muc* (npr. *dok ja govorin*) / *mûči / mûci* (npr. *više*).

7.3.6. Među glagolima se II. spregovne vrste silina pomiče regresivno iznimno u glagolu pomilovât : pomiluj, dok je u drugih glagola toga tipa naglasak na samoglasniku pred novonastalim -j- kao dijelom osnove: *otrovât /se/ : otrûj, presvucêvat /se/ : presvucûj*.

7.3.7. U glagola je VI. spregovne vrste koji imaju primarno dugi naglasak u jednosložnu infinitivu naglasak u imperativu na nastavku, a na samoglasniku je osnove prednaglasna duljina: *mûst : mûzi, obûč /se/ : obûci, stûč : stûci*. U glagola je sa sekundarno produljenim naglaskom zbog zatvorena čakavskoga sloga u infinitivu naglasak u imperativu na samoglasniku nastavka, a na samoglasniku je osnove prednaglasna kračina: *donêst : donesî, mêst : meî, plêst : pleî, prêst : predî, rêst : resî*.

7.3.8. U glagolu *vît /se/* imperativ je naglašen kratkim silaznim naglaskom na osnovi: *vîdi*, a u glagolu *umrît* silina se regresivno pomaknula na prednaglasnu kračinu: *ûmri*.

7.3.9. Naglasak je u infinitivu na dočetku osnove kratak ili u jednosložnih infinitiva i dug, a u imperativu na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka uvijek kratak: *bolît : bolî, borît se : borî, cvâst : cvaî, dercât : dercî, lagât : laži, ležât : leži, kosît : kosî, mahnût /se/ : mahnî / mahnû, okoît /se/ : okoî, ostargât : ostarzi, podîlît /se/ : podîli, pomâgât : pomâži, smijât se : smijî se, zavêzât /se/ : zavêzi*; tako i u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima:

*rastrît : rasterî, donît : donesî, uprît /se/ : uprî, srât : serî, otêrt /se/ : oterî, sa-
trît /se/ : saterî, ožât : ôžmî.*

7.3.10. Naglašeni je samoglasnik prije novonastaloga suglasnika *-j-*, koji je postao dijelom osnove, dug kada je nastavak ili početni dio nastavka *-ø*: *liberât /se/ : liberâj, krepât : krepâj, kupõvat : kupûj, mirovât : mirûj, prodât /se/ : pro-
dâj* (ali *dât : dâj*). Jednako je kada se prije takva nastavka dočetnomu samogla-
sniku osnove pridružio *-i* (jedini ili početni samoglasnik nastavka) i postao di-
jelom osnove: *nađît : nađî, ubît /se/ : ubî.*

8. Složeni glagolski oblici

U govoru Metajne u tvorbi složenih glagolskih oblika sudjeluje infinitiv ili glagolski pridjev radni.

8.1. Futur I. tvori se od prezenta glagola *stît* i infinitiva: *Öpet çeš tî mẽne molît. Nêçemo tâmo vîše ođît.*

8.2. Futur II. tvori se od trenutnoga prezenta glagola *bit* i glagolskoga pri-
djeva radnoga glavnoga glagola ili infinitiva glavnoga glagola: *Ako bũde lîpo pîtâla, mõzda çe je pũšît da posâdi kapûlu. Ko bũde pũhât, nêçemo põç na rîbe. U neđîju ćemo igrât na bõçe ko ne bũde dažît.*

8.3. Perfekt se tvori od kratkih likova trajnoga prezenta glagola *bit* i glagol-
skoga pridjeva radnoga glavnoga glagola: *I imâli smo mišnîce i armõnigu. Nî bîlo mẽsa za îst.*

8.4. Pluskvamperfekt se tvori perfektom glagola *bit* i glagolskoga pridjeva
radnoga glavnoga glagola: *Bî je põša š nîjn u Nevâju da çeju kũpît nâftu. Zvâ
ga je bî i u põdne, âli se nî javjâ.*

8.5. Kondicional sadašnji tvori se od posebnoga oblika glagola *bit*: 1. 1. jd. *bi*, 2. 1. jd. *bi*, 3. 1. jd. *bi*, 1. 1. mn. *bimo*, 2. 1. mn. *bite*, 3. 1. mn. *bi / biju* i glagol-
skoga pridjeva radnoga glavnoga glagola: *Ondâ bi ti se skũpili svî mladîçi i svê
divõjke na mûl, pa bimo tâncali. Bi ti šlâ š njõn u Rîku? Mîja, câ bi rêkla?*

8.6. Kondicional prošli tvori se od kondicionala sadašnjega glagola *bit* i gla-
golskoga pridjeva radnoga glavnoga glagola: *Jâ bi te bîla lîpo pîtâla. Bîli bi dẽ-
set dân stâli. Vajdâ bi bî njû ûze.*

9. Akcenatski tipovi i spregovne vrste

Odrednice su za utvrđivanje glagolskih akcenatskih tipova mjesto i vrsta na-
glaska u jednosložnih glagolskih oblika: u prezenta i imperativa koji se tvore

od prezentske osnove u odnosu na mjesto i vrstu naglasaka u infinitiva. Infinitiv je nužno uzeti u obzir premda je i on nepromjenjiv, kao i glagolski prilog sadašnji, koji ne ulazi u akcenatsku klasifikaciju zbog svoje jednoobličnosti i uvjetovanosti glagolskim vidom, jer akcenatski odnosi ne bi bili potpuno prikazani. Naime, akcenatska klasifikacija primijenjena u ovome radu ne uključuje oblike glagolskih pridjeva kojima je osnova infinitivna jer se akcenatski klasificiraju kao pridjevi.³⁴

9.1. Isti naglasak na osnovama

9.1.1. Isti naglasak na istome samoglasniku obiju osnova

9.1.1.1. *ã* na istome samoglasniku obiju osnova: u I. spregovnoj vrsti:³⁵ *bãdat : bãdan : bãdaj, cãkat : cãkan : cãkaj, cãcat : cãcat : cãcaj, pocãmat : pocãman : pocãmaj, cãrtat : cãrtan : cãrtaj, nagãnjat /se/ : nagãnjen : nagãnji, hãtat : hãtan : hãtaj, kãdat : kãdan, kãdaj, kãrpat : kãrpan : kãrpaj, kũcat : kũcan : kũcaj, prekũvat /se/ : prekũvan : prekũvaj, lãjat : lãje 3. l. jd. : lãji, pãdat : pãdan : pãdaj, pãvat : pãvan : pãvaj, pjũcat : pjũcan : pjũcaj, ispovãdat /se/³⁶ : ispovãdan : ispovãdaj, pũcat : pũcan : pũcaj, zapũcat : zapũcan : zapũcaj, rãvat /se/ : rãvan : rãvaj, sãcat /se/ : sãcan : sãcaj, ošãskat /se/ : ošãskan : ošãskaj, poũrat : poũran : poũraj, tãrgat : tãrgan : tãrgaj, trãbat : trãban : trãbaj, vãtat /se/ : vãtan : vãtaj; u II.: dãzat /se/ : dãžen : dãži, nagãnjat /se/ : nagãnjen : nagãnji, okriãcat : okriãcan : okriãci, mãhat : mãšen : mãši, pomũlovat : pomũlujen : pomũluj, plãkat : plãcan : plãci, posãjat : posãjen : posãji, naslãnjat se : naslãnjen : naslãnjenaj, vãrovat : vãrujen : vãruj, vãjat : vãjen : vãji, izvãrat : izvãre : izvãri, uzrãjat : uzrãjen : uzrãji; u III.: pãstojat : pãstojin : pãstoj; u IV.: zibãlit : zibãlin : zibãli, zaburãvit : zaburãvin : zaburãvi, cãrit se : cãriš : cãri, cũdit se : cũdin : cũdi, oããlavit : oããlavin : oããlavi, dãmit /se/ : dãmin : dãmi, fãlit : fãlin : fãli, zagãzit : zagãzin : zagãzi, grãbit : grãbin : grãbi, hãtat : hãtan : hãtaj, hãtit : hãtin : hãti, jãžit se : jãžin : jãži, lãdit se : lãdin : lãdi, namũãit se : namũãin : namũãi, pãzit /se/ : pãzin : pãzi, prãvit /se/ : prãvin : prãvi, upãrtit /se/ : upãrti : upãrti, prũžit : prũžin : prũži, napũnit /se/ : napũnin : napũni, pũšit : pũšin : pũši, rãnit /se/ : rãnin : rãni, porãdit : porãdin : porãdi, sãtit se : sãtin : sãti, oslãbit : oslãbin : oslãbi, slãvit : slãvin : slãvi, srãtit /se/ : srãtin : srãti, ostãrit : ostãri :*

³⁴ Usp. Zubčić (2001:216).

³⁵ Rimskim je brojem označena određena spregovna vrsta glagola, što se radi preglednosti članka ne ponavlja u daljnjemu tekstu. Uz infinitiv se donosi oblik 1. l. jd. prezenta, kada to drukčije nije naznačeno, i oblik 2. l. jd. imperativa. Glagoli su u ovoj klasifikaciji poredani abecednim slijedom početnih fonema korijenskih morfema.

³⁶ *Ispovãdat* = 'ispovjediti', a *ispovãdãt* = 'ispovjedati'.

*ostàri, ostàvit /se/ : ostàvin : ostàvi, stràšit /se/ : stràšin : stràši, svidòcit : svi-
dòcin : svidòci, utšit /se/ : utšin : utši, uvàtit /se/ : uvàtin : uvàti, všit : všin :
vši, ozdràvit : ozdràvin : ozdràvi; u V.: pobìgnut : pobìgnen : pobìgni, pogìnut
: pogìnen : pogìni, ukìnut : ukìnen : ukìni, klèknut : klèknen : klèkni, smàrknut
: smàrknen : smàrkni, smàrznut /se/ : smàrznen : smàrzni, umùknut : umùknen
: umùkni, nìknut : nìknen : nìkni, pjùknut : pjùknen : pjùkni, prènut : prènen :
prèni, ustìnut : ustìne 3. l. jd.: ustìni, stšnut /se/ : stšnen : stšni, navìknut /se/ :
navìknen : navìkni; u VI.: lèč : lèžen : lèži, vèč /se/ : vèžen : vèži.*

9.1.1.2. *â* na istome samoglasniku obiju osnova: u I.: *brènzat : brènzan :
brènzaj, dīnstat : dīnstan : dīnstaj, fārbat /se/ : fārbat : fārbaj, gēdat /se/ : gē-
dan : gēdaj, krīzmat /se/ : krīzman : krīzmaj, njūrgat : njūrgan : njūrgaj, pē-
glat : pēglan : pēglaj, pōhat : pōhan : pōhaj, prāvdat /se/ : prāvdan, prāvdaj,
nastrādat : nastrādan : nastrādaj, šōpat /se/ : šōpan : šōpaj, štōpat : štōpan
: štōpaj, tāncat : tāncan : tāncaj, ubēdvat : ubēdvan : ubēdvaj; u IV.: ocīstit /se/
: ocīstin : ocīsti, gōbit se : gōbin : gōbi, smēstit /se/ : smēstin : smēsti, mīslit :
mīslin : mīslit, mōvit /se/ : mōvin : mōvi, pārtit : pārtin : pārti, šērvit : šērvin :
šērvit.*

9.1.2. Isti naglasak na različitim samoglasnicima osnove u infinitivu i osno-
va u prezentu i imperativu

9.1.2.1. *ã* na dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *ã* na jedinome,
početnome ili dočetnome samoglasniku osnove u prezentu i imperativu: u I.:
*kopāt : kōpan : kōpaj, imāt : imān : imaj; u II.: dārčāt : dārčēn : dārčēi; u IV.:
oslobodīt /se/ : oslobōdin : oslobōdi, vodīt /se/ : vōdin : vōdi, vozīt /se/ : vōzin
: vōzi (ali ne vozī); u VI.: udrīt /se/ : ùdrijen : ùdri; u glagola koji se sprežu po
izdvojenim pravilima: odīt : òdi (ali ne odī).*

9.2. Različiti naglasci na osnovama³⁷

9.2.1. *ã* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *ã* na
jedinome, početnome ili dočetnome samoglasniku osnove u prezentu; *â* na jedi-
nome ili dočetnome samoglasniku osnove u imperativu: u II.: *darovāt : darūjen
: darūj, dugovāt : dugūjen : dugūj, gladovāt : gladūjen : gladūj, potkovāt /se/ :
potkūjen : potkūj, kumovāt : kumūjen : kumūj, ludovāt : ludūjen : ludūj, miro-
vāt : mirūjen : mirūj, pirovāt : pirūjen : pirūj, otrovāt /se/ : otrūjen : otrūj, tu-*

³⁷ Različiti su naglasci na istome samoglasniku osnove u infinitiva i imperativa te u pre-
zenta: kao *ã* na samoglasniku osnove u infinitiva i imperativa te *â* na samoglasniku osnove pre-
zenta zabilježeni u glagolu II. spregovne vrste *potēzat : potēžeš* 2. l. jd. : *potēži, natēzat : natē-
žeš : natēži.*

govàt : tugùjen : tugûj; u VI.: dobìt : dòbijen : dobî, razbìt /se/ : răzbijen : razbî, ubìt /se/ : ùbijen : ubî, zabìt /se/ : zăbijen : zabî, nadìt : nădijen : nadî, pokrìt /se/ : pòkrijen : pokrî, šìt : šîjen : šî.

9.2.2. *ă* na dočetnome samoglasniku osnove i s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku osnove u infinitivu; *â* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u prezentu; *â* na početnome ili središnjemu samoglasniku osnove u imperativu: u I.: nabâdăt /se/ : nabâdan : nabâdaj, nabâvjăt : nabâvjan : nabâvjav, nabîjăt : nabîjan : nabîjav, blagoslîvjăt : blagoslîvjan : blagoslîvjaj, precînjăt se / prečînjăt : precînjan / prečînjan : precînjaj / prečînjaj, cîpăt : cîpan : cîpaj, cûvăt /se/ : cûvan : cûvaj, čûhăt /se/ : čûhan : čûhaj, darîvăt : darîvan : darîvaj, udîvăt : udîvan : udîvaj, dobîvăt : dobîvan : dobîvaj, duperîvăt : duperîvan : duperîvaj, ugâjăt : ugâjan : ugâjaj, odgâjăt : odgâjan : odgâjaj, gâtăt : gâtan : gâtaj, prigîbăt se : prigîban : prigîbaj, dogovârăt se : dogovâran : dogovâraj, ogovârăt /se/ : ogovâran : ogovâraj, razgovârăt : razgovâran : razgovâran, jâvjăt /se/ : jâvjan : jâvjaj, kalîvăt /se/ : kalîvan : kalîvaj, zakâpăt : zakâpan : zakâpaj, kârăt /se/ : kâran : kâraj, prekîdăt /se/ : prekîdan : prekîdaj, krepîvăt : krepîvan : krepîvaj, pokrîvăt /se/ : pokrîvan : pokrîvaj, sakrîvăt /se/ : sakrîvan : sakrîvaj, krîžăt se : krîžan : krîžaj, kûpăt /se/ : kûpan : kûpaj, izlîvăt /se/ : izlîvan : izlîvaj, lûpăt /se/ : lûpan : lûpaj, odmârăt se : odmâran : odmâraj, umârăt /se/ : umâran : umâraj, mînjăt /se/ : mînjan : mînjaj, namîrăt : namîran : namîraj, mîšăt /se/ : mîšan : mîšaj, obečîvăt /se/ : obečîvan : obečîvaj, raspârăt : raspâran : raspâraj, pasîvăt : pasîvan : pasîvaj, pîtăt /se/ : pîtan : pîtaj, plâčăt : plâčan : plâčaj, ponâšăt se : ponâšan : ponâšaj, oponâšăt : oponâšan : oponâšaj, ponâvjăt /se/ : ponâvjan : ponâvjaj, ispodîdăt /se/ : ispodîdan : ispodîdaj, napovîdăt /se/ : napovîdan : napovîdaj, naprâvjăt : naprâvjan : naprâvjav, poprâvjăt /se/ : poprâvjan : poprâvjaj, pûščăt /se/ : pûščan : pûščaj, popûščăt : popûščan : popûščaj, rûjăt /se/ : rûjan : rûjaj, rakamîvăt : rakamîvan : rakamîvaj, reženîvăt : reženîvan : reženîvaj, sânjăt : sânjan : sânjaj, slikîvăt /se/ : slikîvan : slikîvaj, sprêmăt /se/ : sprêman : sprêmaj, stâvjăt : stâvjan : stâvjaj, šârăt : šâran : šâraj, ščîpăt /se/ : ščîpan : ščîpaj, šîšăt /se/ : šîšan : šîšaj, šumprešîvăt : šumprešîvan : šumprešîvaj, šundrîvăt : šundrîvan : šundrîvaj, vâjăt /se/ : vâjan : vâjaj, odvežîvăt : odvežîvan : odvežîvaj, navîjăt : navîjan : navîjav, zîdăt : zîdan : zîdaj, zazîvat : zazîvan : zazîvaj, poznîvăt /se/ : poznîvan : poznîvaj, užîvăt : užîvan : užîvaj.

9.2.3. *ă* na pretposljednemu samoglasniku osnove u infinitivu i na dočetnome samoglasniku osnove u prezentu; *â* na dočetnome samoglasniku osnove u imperativu: u II.: presvucëvat /se/ : presvucûjen : presvucûj, obucëvat /se/ : obucûjen : obucûj, kupòvat : kupûjen : kupûj, nameščëvat /se/ : nameščûjen :

nameščuj, paričevat /se/ : paričujen : paričuj, odveživat : odvežujen : odvežuj.

9.2.4. *ǎ* na dočetnome samoglasniku osnove i s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku osnove u infinitivu; *ǎ* na dočetnome samoglasniku osnove u prezentu; *â* na dočetnome samoglasniku osnove u imperativu: u II.: *dočekivăt : dočekujen : dočekuj, odlučivăt : odlučujen : odlučuj, podmazivăt : podmazujen : podmazuj, obečivăt /se/ : obečujen : obečuj, zapišivăt : zapišujen : zapišuj, naplačivăt : naplačujen : naplačuj, podmičivăt : podmičujen : podmičuj, odveživăt /se/ : odvežujen : odvežuj, zaveživăt : zavežujen : zavežuj.*

9.2.5. *â* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu; *ǎ* na samoglasniku osnove u prezentu i u imperativu: u VI.: *krâst : krâden : krâdi, klâst : klâden : klâdi, pâst : pâden : pâdi*; u glagola koji se sprežu prema izdvojenim pravilima: *umrît : ùmren : ùmri.*

9.3. Isti naglasak alternira na osnovi i nastavku različitih oblika

9.3.1. *ǎ* na jedinome ili dočetnomu samoglasniku osnove u infinitivu i u prezentu; na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu: u II.: *cvokotăt : cvoköčen : cvokoči, derăt se : dëren : deri, jebăt /se/ : jëben : jebi, lagăt : lâžen : laži, mečăt : mëčen : meči, marnjăt : mârñjen : marnji, orăt : ören : ori, žerăt se : žëren : žeri, žderăt : ždëren : žderi, užgăt /se/ : užgen : užgi*; u IV.: *blagoslovīt : blagoslövjin : blagoslovi, razbołīt se : razbòlin : razbołi, pobrojīt : pobròjin : pobroji, zdebelīt /se/ : zdebèlin : zdebeli, udrobīt : udròbin : udrobi, razdvojīt /se/ : razdvòjin : razdvoji, zagnojīt se : zagnòji* 3. l. jd. : *zagnoji, pogodīt /se/ : pogòdin : pogodī, odgojīt : odgòjin : odgoji, pogoriīt : pogòrin : pogori, gonīt : gònin : goni, govoriīt : govòrin : govori, pokosiīt : pokòsin : pokosi, skočit /skočit : skòcin / skòčin : skoči / skòčin, pokoriīt /se/ : pokòrin : pokori, okoīt /se/ : okòtin : okoi, raskrojīt : raskròjin : raskroji, prekarsūt /se/ : prekârstin : prekarsū, razletīt se : razlètin : razleti, razlovojit /se/ : razlovòjin : razlovoji, slomīt /se/ : slòmin : slomi, molīt /se/ : mòlin : moli, umoriīt /se/ : umòrin : umori, nosīt /se/ : nòsi : nosi, obnovīt /se/ : obnòvin : obnovi, ponovīt /se/ : ponòvin : ponovi, rasporiīt : raspòrin : raspori, oprosiīt : opròstin : oprosi, spoiīt : spòtin : spoi, prosīt : pròsin : prosī, sporazumiīt se : sporazùmin : sporazumi, rodiīt /se/ : ròdin : rodi, porosiīt : poròsi* 3. l. jd. : *porosi, usmardiīt se : usmârđi : usmârđi, presoliīt : presòlin : presoli, spojiīt /se/ : spòjin : spoji, osramoitiīt /se/ : osramòtin : osramoiti, stârpitiīt se : stârpjin : stârpī, poserbitiīt /se/ : posêrbin : poserbi, rasvanutiīt se : rasvâne* 3. l. jd. : *rasvani, osvidocitiīt se : osvidòcin : osvidoci, osvojiīt : osvòjin : osvoji, posvojiīt : posvòjin : posvoji, ustrojitiīt : ustrojin : ustroji, ostârgatiīt : ostâržen : ostârži, stvoriīt /se/ : stvòrin : stvori, uškopiīt /se/ : uškò-*

pin : *uškopì*, *poškropìt* : *poškròpin* : *poškropì*, *toçit* : *tòçin* : *toçi*, *utoçit* / *utoçit* : *utòçin* : *utoçi*, *utopìt* /*se/* : *utòpin* : *utopì*, *potrošit* : *potròšin* : *potroši*, *zatvorìt* /*se/* : *zatvòrin* : *zatvorì*, *razveselit se* : *razvesèlin* : *razveseli*, *volit* /*se/* : *vòlin* : *volì*, *zavartit* /*se/* : *zavèrtin* : *zavartì*, *uzorit* : *uzòrin* : *uzorì*, *zazvonit* : *zazvòni* : *zazvonì*, *ražalostit* /*se/* : *ražalòstin* : *ražalostì*, *poželit* : *požèlin* : *poželi*, *oženit se* : *ožènin* : *oženì*; u V.: *utarnut* : *utàrnen* : *utarnù*; u VI.: *pomòç* : *pomòže* : *pomozì*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *brat* : *bèren* : *berì*, *pràt* /*se/* : *pèren* : *perì*.

9.3.2. *â* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu i imperativu, na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *stât* : *stojin* : *stôj*, *ist* : *idèn* : *î*.

9.4. Različiti naglasci alterniraju na osnovi i nastavku različitih oblika

9.4.1. Različiti naglasci na samoglasniku dviju osnova i na samoglasniku jednoga nastavka

9.4.1.1. *â* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *â* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u imperativu; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u I.: *nabandât* /*se/* : *nabandân* : *nabandâj*, *beštîmât* : *beštîmân* : *beštîmâj*, *cvitât* : *cvitân* : *cvitâj*, *çakulât* : *çakulân* : *çakulâj*, *çapât* /*se/* : *çapân* : *çapâj*, *raščarât se* : *raščarân* : *raščarâj*, *durât* : *durân* : *durâj*, *fermât* /*se/* : *fermân* : *fermâj*, *ofregât* : *ofregân* : *ofregâj*, *kalât* /*se/* : *kalân* : *kalâj*, *zakaalât* : *zakaalân* : *zakaalâj*, *kašjarât* : *kašjarân* : *kašjarâj*, *komedijât* : *komedijân* : *komedijâj*, *zakraacunât* : *zakraacunân* : *zakraacunâj*, *krepât* : *krepân* : *krepâj*, *lampât* : *lampâ* 3. l. jd. : *lampâj*, *lešât* : *lešân* : *lešâj*, *liberât* /*se/* : *liberân* : *liberâj*, *namurât se* : *namurân* : *namurâj*, *popișât* /*se/* : *popișân* : *popișâj*, *piturât* /*se/* : *piturân* : *piturâj*, *pošpijât* : *pošpijân* : *pošpijâj*, *štîmât* /*se/* : *štîmân* : *štîmâj*, *štîvât* : *štîvân* : *štîvâj*, *štramberât* : *štramberân* : *štramberâj*, *šumpreșât* : *šumpreșân* : *šumpreșâj*, *natenât* : *natenân* : *natenâj*, *tornât* /*se/* : *tornân* : *tornâj*, *vajât* /*se/* : *vajân* : *vajâj*, *vižitât* : *vižitân* : *vižitâj*, *znât* : *znân* : *znâj*, *užât* : *užân* : *užâj*; u III.: *bojât se* : *boji se* 3. l. jd. : *bôj se*, u VI.: *pît* : *pijên* : *pî*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *prodât* /*se/* : *prodân* : *prodâj*.³⁸

9.4.1.2. *â* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *â* na jedinome samoglasniku osnove u imperativu; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u III.: *bižât* : *bižîn* : *bîži* / *bîž*, *deržât* /*se/* : *der-*

³⁸ Polazni glagol *dât* ima jednak naglasak u prezentu: *dân*, ali zaseban imperativ *dâj*.

žīn : *děrž*, *mučàt* / *mucàt* : *mučīn* / *mučīn* : *müči* / *müci* / *müč* / *müç*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *dāt* : *dān* : *dāj*.

9.4.1.3. *ā* na dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *â* na samoglasniku osnove u prezentu; *ã* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu: u IV.: *zakasnūt* : *zakâsnin* : *zakasnī*, *zapapřīt* : *zapâprin* : *zapapři*, *oprosūt* : *opřōstin* : *oprosū*, *steplīt* /*se*/ : *stēplin* : *steplī*; u V.: *zdahnūt* : *zdâhnen* : *zdahnū*, *zamahnūt* : *zamâhnen* : *zamahnī* / *zamahnū*, *maknūt* /*se*/ : *mâknen* : *maknī* / *maknū*, *usahnūt* : *usâhnen* : *usahnī*, *potaknūt* : *potâknen* : *potaknū*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *nadūt se* : *nâdmen* : *nadmī*, *naspāt se* : *nâspen* : *naspi*.

9.4.1.3.1. *ā* na dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku; *â* na samoglasniku osnove u prezentu; *ã* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku: u II.: *blebētāt* : *blebēčen* : *blebēcī*, *dōgnāt* : *dōgnen* : *dōgnī*, *nâgnāt* : *nâgnen* : *nâgnī*, *pōgnāt* : *pōgnen* : *pōgnī*, *īškāt* : *īščen* : *īščī*, *kīhāt* : *kīšen* : *kīšī*, *kokodākāt* : *kokodâčen* : *kokodâcī*, *līzāt* /*se*/ : *līžen* : *līžī*, *pomāgāt* /*se*/ : *pomâžen* : *pomâžī*, *namākāt* : *namâčen* : *namâcī*, *mūkāt* : *mūče* / *mūçe* 3. l. jd. : *mūčī* / *mūci*, *potpīsāt* /*se*/ : *potpīšen* : *potpīšī*, *plēsāt* : *plēščen* : *plēščī*, *pūhāt* : *pūšen* : *pūšī*, *skākāt* : *skâcen* / *skâčen* : *skâcī* / *skâcī*, *slāgāt* : *slâžen* : *slâžī*, *ščīpāt* : *ščīpjen* : *ščīpji*, *švīkāt* : *švīčen* : *švīcī*, *tākāt* : *tâcen* / *tâčen* : *tâcī* / *tâcī*, *pretākāt* : *pretâcen* : *pretâcī*, *ūcīt* : *ūcin* : *ūcī*, *vězāt* /*se*/ : *vēžen* : *věžī*, *vīkāt* : *vīcen* / *vīčen* : *vīcī* / *vīcī*, *zīhāt* : *zīšen* : *zīšī*, *žvākāt* : *žvâčen* : *žvâcī*; u IV.: *ublqžīt* : *ublqžin* : *ublqžī*, *bēlīt* /*se*/ : *bēlin* : *bēlī*, *preblēdīt* : *preblēdin* : *preblēdī*, *priblīžīt se* : *priblīžin* : *priblīžī*, *brānīt* /*se*/ : *brānin* : *brānī*, *nabrūsīt* /*se*/ : *nabrūsīn* : *nabrūsī*, *zbūdīt* /*se*/ : *zbūdin* : *zbūdī*, *zabūnīt* /*se*/ : *zabūnin* : *zabūnī*, *probūšīt* /*se*/ : *probūšīn* : *probūšī*, *cīdīt* /*se*/ : *cīdin* : *cīdī*, *cīpīt* : *cīpin* : *cīpī*, *nacīnīt* / *nacīnt* : *nacīnin* : *nacīnī*, *zadqvēt* : *zadqvēin* : *zadqvēi*, *dīcīt se* : *dīcīn* : *dīcī*, *dīlīt* /*se*/ : *dīlin* : *dīlī*, *dosqđīt* : *dosqđin* : *dosqđī*, *zadūžīt se* : *zadūžin* : *zadūžī*, *podvōřīt* : *podvōřin* : *podvōřī*, *fālīt* /*se*/ : *fālin* : *fālīt*, *ugqšīt* /*se*/ : *ugqšin* : *ugqšī*, *gnjāvīt* /*se*/ : *gnjāvin* : *gnjāvī*, *gnjēčīt* : *gnjēčin* : *gnjēcī*, *gnjīlīt* : *gnjīlin* : *gnjīlī*, *sagnjīlīt* : *sagnjīlin* : *sagnjīlī*, *oglušīt* : *oglušin* : *oglušī*, *gospodqřīt* : *gospodqřin* : *gospodqřī*, *zagrqđīt* : *zagrqđin* : *zagrqđī*, *grīšīt* : *grīšin* : *grīšī*, *gūbīt* /*se*/ : *gūbin* : *gūbī*, *gūlīt* /*se*/ : *gūlin* : *gūlīt*, *rashlqđīt* /*se*/ : *rashlqđin* : *rashlqđī*, *ishlqřīt* : *ishlqřī* : *ishlqřī*, *hrqņīt* /*se*/ : *hrqņin* : *hrqņī*, *jqđīt* /*se*/ : *jqđin* : *jqđī*, *pojāvīt* /*se*/ : *pojāvin* : *pojāvī*, *jūbīt* /*se*/ : *jūbin* : *jūbī*, *jūlīt* /*se*/ : *jūtin* : *jūlī*, *kqđīt* : *kqđin* : *kqđī*, *nakqņīt* : *nakqņin* : *nakqņī*, *klqřīt* /*se*/ : *klqřin* : *klqřī*, *zakorqčīt* / *zakorqčīt* : *zakorqčīn* / *zakorqčīn* : *zakorqčī* / *zakorqčī*, *raskrēčīt* /*se*/ / *raskrēčīt* : *raskrēcin* / *raskrēcin* : *raskrēcī* / *raskrēcī*,

okrīpīt /se/ : okrīpi : okrīpì, skrīvīt /se/ : skrīvin : skrīvì, kǎrvārīt : kǎrvārin : kǎrvārì, kvārīt /se/ : kvārin : kvārì, kūpīt : kūpin : kūpì, pokūrīt : pokūrin : pokūrì, zalēnīt se : zalēnin : zalēnì, līčīt /se/ / līčīt /se/ : līčin / līcin : līcì / līcì, līpīt /se/ : līpin : līpì, odlūčīt /se/ : odlūčin : odlūčì, pomāmīt /se/ : pomāmin : pomāmì, zamāstīt /se/ : zamāstin : zamāstì, namīnīt : namīnin : namīnì, umūrīt /se/ : umūrin : umūrì, zamīsīt : zamīsin : zamīsì, zamlāđīt : zamlādin : zamlāđì, mlāūt : mlāutin : mlāūt, pomōdrīt : pomōdrin : pomōdrì, zamūūt /se/ : zamūutin : zamūūt, prenāgīt /se/ : prenāglin : prenāgì, ponīzīt se : ponīzin : ponīzì, naoblāčīt se : naoblāči 3. 1. jd. : naoblāčì, zapālīt /se/ : zapālin : zapālì, raspīlīt : raspīlin : raspīlì, plāūt : plāutin : plāūt, poplāvīt : poplāvin : poplāvì, ziprāšīt : ziprāšin : ziprāšì, sprēmīt /se/ : sprēmin : sprēmì, pričēstīt /se/ : pričēstin : pričēsì, sprijatējīt se : sprijatējin : sprijatējì, prīt : prītin : prīt, pūšīt /se/ : pūštin : pūšì, napūūt : napūutin : napūūt, zapūūt se : zapūutin : zapūūt, rāđīt : rādin : rāđì, razrēđīt : razrēdin : razrēđì, urēđīt /se/ : urēdin : urēđì, zarēđīt /se/ : zarēdin : zarēđì, rēšīt /se/ : rēšin : rēšì, zarūbīt : zarūbin : zarūbì, porūcīt / porūcīt : porūcin / porūcin : porūcì / porūcì, zarūcīt se / zarūcīt se : zarūcin / zarūcin : zarūcì : zarūcì, posāđīt : posādin : posāđì, oslāđīt se : oslādin : oslāđì, sēđīt : sēdin : sēđì, sēlīt /se/ : sēlin : sēlì, poskūpīt : poskūpin : poskūpì, oslīpīt : oslīpi : oslīpì, slūzīt /se/ : slūzin : slūzì, spāšīt se : spāsin : spāšì, sprēmīt /se/ : sprēmin : sprēmì, srāmīt se : srāmin : srāmì, nastānīt se : nastānin : nastānì, prestrīlīt : prestrīlin : prestrīlì, ustūpīt : ustūpin : ustūpì, sūdīt /se/ : sūdin : sūdì, sūzīt : sūzin : sūzì, posvētīt /se/ : posvētin : posvētì, rasvītīt /se/ : rasvītlin : rasvītì, svīrīt : svīrin : svīrì, šīrīt /se/ : šīrin : šīrì, ošūšīt /se/ : ošūšin : ošūšì, tājīt /se/ : tājzin : tājì, tamānīt : tamānin : tamānì, tlāpīt : tlāpin : tlāpì, istovārīt : istovārin : istovārì, trāzīt : trāzjin : trāzì, rastrēznīt se : rastrēznin : rastrēznì, trībīt : trībì : trībì, potrūdīt se : potrūdin : potrūdì, ūcīt /se/ : ūcin : ūcì, odvāzīt se : odvāzin : odvāzì, razvēdrīt se : razvēdrin : razvēdrì, vrāūt /se/ : vrāutin : vrāūt, zūjīt : zūjin : zūjì, nažūlīt : nažūlin : nažūlì, žūrīt /se/ : žūrin : žūrì, požūtīt : požūtin : požūtì; u V.: okrēnūt /se/ : okrēnen : okrēnì, napūhnūt /se/ : napūhnen : napūhnì, dosēgnūt : dosēgnen : dosēgnì, prīgnūt se : prīgnen : prīgnù, uščīpnūt /se/ : uščīpnen : uščīpnì, natēgnūt : natēgnen : natēgnì, potēgnūt /se/ : potēgnen : potēgnù, stēgnūt /se/ : stēgnen : stēgnù; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: prodāvāt : prodājen : prodājì.

9.4.1.4. *â* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu i u prezentu; *ã* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku osnove u imperativu glagola koji se sprežu po izdvojenim vrstama: *dôč*, *dôjden* : *dôjđì*, *nâč* /se/ : *nâjden* : *nâjđì*, *obâč* : *obâjden* : *obâjđì*, *pôč* : *pôjden* : *pôjđì*, *prôč* : *prôjden* : *prôjđì*, *nacât* / *načât* / *načêt* : *nâcmen* / *nâčmen* : *nâcmì* / *nâčmì*, *pocât* / *počât* / *počêt* : *pôcmen* / *pô*

čmen : *pōcmì* / *pōčmì*, *zajât* : *zājmen* : *zājmi*, *prosût* /*se*/ : *prōspen* : *prōspi*, *ožât* : *ōžmen* : *ōžmì*.

9.4.2. Različiti naglasci na samoglasniku jedne osnove i na samoglasnicima dvaju nastavaka

9.4.2.1. *ă* na jedinome ili dočetnome samoglasniku osnove u infinitivu; *ă* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u II.: *rovât* : *rovên* : *rovî*, *smijât se* : *smijên* : *smijî*; u III.: *bižât* : *bižîn* : *ne bižî*, *blejât* : *blejîn* : *blejî*, *bojât se* : *bojîn* : *bojî*, *dercât* : *dercîn* : *dercî*, *klečât* : *klečîn* : *klečî*, *koît* : *koî* 3. l. jd. : *koî*, *mučât* / *mucât* : *mučîn* / *mucîn* : *mučî* / *mucî*; u IV.: *bolît* : *bolî* 3. l. jd. : *bolî*, *borît se* : *borîn* : *borî*, *brojît* /*se*/ : *brojîn* : *brojî*, *dažît* : *dažî* 3. l. jd. : *dažî*, *drobît* /*se*/ : *drobîn* : *drobî*, *drohnjît* : *drohnjîn* : *drohnjî*, *deržât* /*se*/ : *deržî* : *deržî*, *gnojît* /*se*/ : *gnojî* 3. l. jd. : *gnojî*, *gojît* /*se*/ : *gojîn* : *gojî*, *gorît* : *gorîn* : *gorî*, *garmît* : *garmîn* : *garmî*, *kosît* : *kosîn* : *kosî*, *koît* /*se*/ : *koî*, *karsût* /*se*/ : *karsîn* : *karsî*, *krojît* : *krojîn* : *krojî*, *leît* : *leîn* : *leî*, *ležât* : *ležîn* : *ležî*, *lovît* : *lovîn* : *lovî*, *ložît* : *ložîn* : *ložî*, *masût* /*se*/ : *masîn* : *masî*, *marsît* : *marsîn* : *marsî*, *märzît* /*se*/ : *märzîn* : *märzî*, *njorît* : *njorî* : *njorî*, *oštrît* : *oštrîn* : *oštrî*, *paprît* : *paprîn* : *paprî*, *plovît* : *plovîn* : *plovî*, *pojît* : *pojîn* : *pojî*, *posût* : *posîn* : *posî*, *poît se* : *poî* : *poî*, *spoît se* : *spoî* 3. l. jd. : *spoî*, *razumît* /*se*/ : *razumîn* : *razumî*, *rosît* : *rosî* 3. l. jd. : *rosî*, *rumenît se* : *rumenîn* : *rumenî*, *sidît* : *sidîn* : *sidî*, *sjajît* /*se*/ : *sjajîn* : *sjajî*, *smærdît* : *smærdî* : *smærdî*, *solît* : *solîn* : *solî*, *sramoît* /*se*/ : *sramoî* : *sramoî*, *serbît* /*se*/ : *serbîn* : *serbî*, *særdît* /*se*/ : *særdîn* : *særdî*, *strojît* : *strojîn* : *strojî*, *škarbît* /*se*/ : *škarbîn* : *škarbî*, *škopît* : *škopîn* : *škopî*, *topît* /*se*/ : *topî* : *topî*, *trepît* : *trepîn* : *trepî*, *tærpît* /*se*/ : *tærpîn* : *tærpî*, *trošît* /*se*/ : *trošîn* : *trošî*, *umît* : *umîn* : *umî*, *veselît se* : *veselîn* : *veselî*, *værtît* /*se*/ : *værtîn* : *værtî*, *pozelenît* : *pozelenîn* : *pozelenî*, *zvonît* : *zvonî* : *zvonî*, *žalosût se* : *žalosîn* : *žalosî*, *želît* : *želîn* : *želî*; u VI.: *pěč* /*se*/ : *pečên* : *pečî*, *rěč* : *recên* / *rečên* : *rečî*, *těč* : *te-cên* / *tečên* : *tečî*, u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *spât* : *spîn* : *spi*, *zvât* /*se*/ : *zovên* : *zovî*.

9.4.2.1.1. *ă* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu; *ă* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku osnove; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u VI.: *presič* : *presicên* : *presičî*, *strič* : *strižên* : *strižî*.

9.4.2.2. *â* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu; *ă* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u VI.: *bōst* : *bodên* : *bodî*, *cvâst* : *cvatên* : *cvatî*, *mêst* : *metên* : *metî*, *donêst* : *donesên* : *donesî*, *uplêst* /*se*/ : *upletên* : *upletî*, *prêst* : *predên* : *predî*, *rêst* : *restên* : *restî*, *rastrêst* : *rastresên* : *rastresî*, *izvêst*

: *izvedên* : *izvedi*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *donît* : *donesên* : *donesi*, *ponît* : *ponesên* : *ponesi*.

9.4.2.2.1. *â* na jedinome samoglasniku osnove u infinitivu; *ã* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u imperativu s prednaglasnom duljinom na prethodnome samoglasniku osnove; *â* na jedinome ili početnome samoglasniku nastavka u prezentu: u VI.: *grîst* /se/ : *grizên* : *grîzi*, *mûst* : *muzên* : *mûzi*, *narêst* : *naresên* : *narēsü*, *trêst* /se/ : *tresên* : *trēsü*, *pretûč* : *pretucên* : *pretüci*, *obûč* /se/ : *obucên* : *obüci*, *provûč* /se/ : *provucên* : *provüci*, *svûč* /se/ : *svucên* : *svüci*; u glagola koji se sprežu po izdvojenim pravilima: *kjât* /se/ : *kunên* : *künü*.

Literatura

- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER 1985. *The Čakavian dialect of Orlec on the island of Cres*. Rodopi: Amsterdam.
- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER 1987. On the phonology and morphology of the Čakavian dialects spoken on the island of Pag. *Dutch Studies in South Slavic and Balkan Linguistics* (= *Studies in Slavic and General Linguistics*)10, 65–90.
- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER 1991. Imperfekt v čakavskih govorah ostrova Pag, *Sovetskoe slavjanovedenie* 5, 77–82.
- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER 1999: *The Kajkavian Dialect of Hidegség and Fetőhomok*. Rodopi: Amsterdam – Atlanta
- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER – ELENA BUDOVSKAJA 1996. Nominal and verbal inflexion in the Čakavian dialect of Kali on the island of Ugljan. *Studies in South Slavic and Balkan Linguistics* (= *Studies in Slavic and General Linguistics*) 23, 143–166.
- HOZJAN, SNJEŽANA 1993. Govor Krasa na otoku Krku (glagolski oblici), *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* 19, 113–125.
- KALSBECK, JANNEKE 1998. *The Čakavian Dialect of Orbanići near Žminj in Istria*. Rodopi: Amsterdam
- LUKEŽIĆ, IVA 1999. Razvoj prezenta i imperativa u čakavskome narječju, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 25, 195–222.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1989. Glagolski oblici u čakavskom narječju i u hrvatskom književnom jeziku. *Filologija* 17, 81–109.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1993. Naglasak imperativa u čakavskom narječju. *Fluminensia* 5, 1–2, 125–137.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1993/94: Naglasni odnosi infinitiva i prezenta u čakavskom narječju. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 28–29, 119–120.

- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1995: Naglasak glagolskog pridjeva radnog u čakavskom narječju. *Filologija* 24–25, 247–251.
- MOGUŠ, MILAN 1966: Današnji senjski govor. *Senjski zbornik*, II, 1–152.
- VRANIĆ, SILVANA 2002. *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu*, Matica hrvatska Novalja: Rijeka
- VULIĆ, SANJA 2002. Narječna i dijalekatna pripadnost govora Poveljane na otoku Pagu. *Čakavska rič* 30, 91–98.
- ZUBČIĆ, SANJA 2001: *Akcentatski tipovi u grobničkoj skupini govora*, magistarski rad. Filozofski fakultet u Rijeci: Rijeka

Verb forms of the local idiom of Metajna on the island of Pag

Summary

In this paper the inflection classes are defined and the morphological characteristics of verb forms in the local speech of Metajna on the island of Pag are described. The paper also analyses the morphological alternations including the prosodic alternations of verb forms and the accentuation types.

Ključne riječi: čakavsko narječje, govor Metajne, morfološke značajke glagolskih oblika, spregovne vrste, akcentatski tipovi

Key words: Čakavian dialect, the local idiom of Metajna, the morphological characteristics of verb forms, the inflection classes, the accentuation types